

DIRVA
THE FIELD

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. LITHUANIAN, INC. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: B. Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

REDAKCINĖ KOLEGIJA:
P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

NUO NIAGAROS IKI BRITŲ KOLUMBIJOS

Nėra pasaulio kultūringo žmogaus, kuris nežinotų Niagaros vardo. Jei Niagaros vandenkritį pagarsėjo savo didumu ir galtingumu, tai šio pusiasalio lietuvių gyvenimas pasižymi gyva ir šakota veikla.

Čia veikia Lietuvių Tautinės S-gos skyrius, skautai, Lietuvių Klubas, SLA kuopa, Vilniečių ir Ramovėnų skyriai, bent pora šeštadienių mokyklų, tautinių šokių grupė ir kt. Daugumoje šios organizacijos atsirado po II-jo pasaulinio karo su nauja emigrantų karta Niagaros pusiasaly.

Matomai, čia nebuvo snaudžiama, nes jau 1950 m. susidaro koordinacinis Lietuvių Organizacijų Komitetas, kuris rūpinosi bendro pobūdžio paruošimų, mitybų, įvairių švenčių pravedimu ir lėšų telkimu šalpos, švietimo ir kt. reikalamis. Šis Komitetas yra ne tik sutelkęs tūkstantines sumas pinigų, bet taip gė išvargę gilia kultūringą vagą vietos lietuviškame darbe.

Niagaros pusiasalio galbūt yra tuo laimingas, kad savo organizacijose turi veiklią, energingą vyrų ir moterų, kurie per eilę veiklos metų įrodė pilną organizacinį patyrimą bei subrendimą. V-jį Kanados Lietuvių susiartinimo šventę Niagaroje yra geriausia mūsų visuomenininkų atestacija, nes visa našta buvo ant vietos ir apylinkės lietuvių pečių.

Plačiai pasklidusiems St. Catharines, Port Colborne, Welland, Niagara Falls ir jų apylinkių lietuviams tikrai buvo nelengva tai padaryti. Tačiau kietas užsiėmimas nugalėjo kelyje sutiktas visas kliūtis ir šventė buvo laikoma pasisekusia.

Lygiai po metų nuo lietuvių susiartinimo šventės Niagaroje, susirenka New Yorke Pasaulio Lietuvių Seimas. Mūsų pašonėje — JAV tuo reikalu daug buvo šnekama ir rašoma. Kaip žinia, buvo renkami atstovai. Žodžiu, lietuviškoji visuomenė buvo nuteikta ta prasme, kad čia įvyks kas tai nepaprasto, susirinkus pačių lietuvių rinkti atstovai, padarys svarbius nutarimus, o galbūt išspręs teigiamai įvairius mūsų politiniame gyvenime pasireiškusias painiavus ir t.t. ir t.t.

Tuo tarpu Kanadoje tyla. Čia iki šiol nebuvo pasakyta nė vienos "rinkiminės" kalbos. Iš šalies žiūrint, toks svarbus lietuvių gyvenime momentas taip tyliai negalėjo praeiti.

Kanada su 14 atstovų, berods, yra antroje vietoje, todėl ir atsakomybė jai yra nemaža. Krašto V-ba to reikalo negalėjo taip sau tik vėlėjais nuleisti. Ji atsakinga už pasisavinimą sau teisių statyti kandidatus ir pati rinkti atstovus.

Nėra gyvenimo praktikoj būvę atsitikimo, kad vyriausybė rinktų seimą, nesuteikdama krašto gyventojams balsavimo teisių. Paprastai, kai tik atsiranda viena paklaida, tai tuojau pat antroji ateina pirmajai ir pagalbą.

Atsiskaitant rinkimų visuotinio dėsno, buvo labai skaudžiai pažeistas gyventojų proporcingumo principas. Torontas, sudarydamas apie 1/7 visų Kanados lietuvių "pravedė" 11 atstovų, davęs iš savo "malonės" daugumai 3 atstovus. O kur visa eilė

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIEŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: B. Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigėjas 1915 metais. Atsk. Nr. kalna 10 centų.

mažesnių kolonijų? Nejaugi ten visi mirtingi?
Reikia atsiminti, kad nuo Niagaros iki Britų Kolumbijos ir Halifaxo plaka lygiai pat tėvnei Lietuvai lietuvių širdys, kurios įsijungdamos į bendruomeninį gyvenimą trokšta rasti jame daugiau šilumos ir nuosirdumo.

Ateidami į bendruomenę būkime ne vienos kurios partijos, bet visų lietuvių tarnai ir nė minutėlės neužmerkime akių nuo didžiojo mūsų tikslo — Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo. A. S.

* SPAUDA *

NAUJAS TECHNIKOS ŽODŽIO NUMERIS

Išėjęs iš spaudos Technikos žodžio Nr. 3, architekto Vlado Adomavičiaus suredaguotas yra gana puošnus ir įdomus. Jame rašo: Ig. K. — H-bombos žabojimas. Arch. K. Kriščiukaičio suprojektuota N. P. Svė. Marijos Vienuolyno bažnyčia Putnam, Conn., puošia šio numerio viršelį. Dr. inž. Jurgio Gimbuto straipsnis apie Senosios liet. kaimo architektūros albumą (išleista okup. Lietuvoje 1957 m.), iliustruotas keliais labai įdomiais ir dailiais tos architektūros pavyzdžiais, iš minėto albumo paimtais. Stepo V. Malėno išsamus ir vertingas straipsnis — Popiečius ir jo pramonė šiandien. Toliau rašoma apie Naują projektavimo biurą, kurį nuo praėjusių metų turi įsisteigęs dipl. inž. Juozas A. Rasyš Bostone, iliustruota to biuro suprojektuotais pastatais. Apie pernai Vokietijoje mirusį žymų Lietuvos architektą Arno Funką rašo Vladas Adomavičius. Dr. A. P. Mažeikos ragiuotas laivininkystės ir žveijbos skyrius duoda A. P. Mažeikos Klimatinį jūrų bangų nusakymą. Jūrininkų naujienas ir terminologijos klausimais. To

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REPUBLIC 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRACeland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3.30, 6-8.30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso REPUBLIC 7-5020
Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2557 W. 69th Street
(Ieėjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Kas ir kur?

• Staigia mirtimi mirė agronomas Petras Radzvičkas, gyvenęs Ann Arbor, Mich. Liko žmona ir sūnus. Velionis buvo tautinių pažiūrų, studijuodamas buvo aktyviai įsijungęs į "Jaunosios Lietuvos" korporaciją.

Velionies šeima ir artimieji siūlo reikiame giliausią užuojautą.

• Vilniaus radijo kalbėtojas džiaugėsi, kad iš Kanados į Vilnių sugrįžęs tūlas Juozas Sargaitis.

• ALTO sekretorius P. Grigaitis, paprašytas buvusios rezoliucijų komisijos, kad atsiųstų nuorašą vienos rezoliucijos, kurios nuorašą jie neturį, gavo atsakymą, kad nuorašo negalys pūpinti, kol negrįžs iš atostogų reikalų vedėjas...

• Prof. G. Matore, prancūzas, rugpjūčio mėn. 8 d. sulaukė 50 metų sukaktį. Nesenai Dirvoje buvo atspausintas jo šilto rašinio apie išgyventas nuotaikas Lietuvoje. Prof. G. Matore labai daug talkina lietuviams sunkioje laisvės kovoje.

• Lietuvos draugui adv. H. Jučūnui neseniai suėjo 85 metai. Jis palaikė draugiškus ryšius su Lietuva jau nuo 1920 metų ir ne kartą joje lankėsi. Jis padėjo kan. A. Sabaliauskui versti žinomo suomių rašytojo Aleksio Kivio romaną "Septyni broliai". 1926 metais yra išleides leidinį apie M. K. Čiurlionį ir suomių spaudoje daug rašęs apie Lietuvą, lietuvius, jų meną ir praeitį. (E)

• Prof. Dr. J. Baltrušaitis gegužės 3 d. atšventė 55 metus ir jau yra parašęs tryliką mokslo veikalų iš meno istorijos. Nuo 1955 metų yra atspausdinti trys jo mokslo veikalai, kurie yra plačiai pasklidę visame pasaulyje. Mokslo žurnalai gražiai yra juos įvertinę ir taip kelis kartus yra kalbėjęs Prancūzijos radijas ir televizija.

Šiuo metu prof. Baltrušaitis ruošia savo keturioliką veikalą. Visi jie parašyti prancūzų kalba, tiksliai Vytauto Didžiojo Universitetas du jo veikalus yra išleides lietuvių kalba.

Prof. Baltrušaitis taip pat dalyvauja lietuviškame darbe ir yra Pr. Lietuvių Bendruomenės Garbės Teismo narys. Jo sūnus Jonas studijuoja architektūrą.

• Tarptautinė Krikščionių Demokratų Konferencija. Liepos

liau — Technikos įvairenybės; iš mūsų veiklos — žinutė iš Chicago ir Bostono inžinierių veiklos kronika su ALIAS Bostono skyriaus narių dalies grupine nuotrauka. Anapus geležinės uždangos — K. Balso atsiliepiamas apie Kauno Politechnikos Instituto Darbų III tomą ir Naujienas iš pavergtos tėvynės. Taigi, ir šis Technikos žodžio numeris yra turiningas, įvairus, suteikia pagrindinių žinių apie straipsnius autorius ir supažindina su vieno kito inžinieriaus veikla, šiaip dažno akysle už paslėpta už kažkokio šydo... Šiam numeriui straipsnius pateikė ALIAS Bostono sk. nariai. A.

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS. ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y.

(Licensed by USSR)

Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

116 East 7th St.
New York City
Tel. YU 2-0380

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOWER 1-1461

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Jūs dar spėsite persiųsti maisto produktus vasaros laikui. Mūsų įstaigos yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai — sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir t.t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audinių, dirbtinio šilko, odų visokių rūšių, skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis. Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

Visi dalyvaukime istorinėje šventėje

E. ČEKIENĖ

Šie metai savo sukačtimis mūsų tautai yra didžiai reikšmingi, nes švenčiame 40 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, 100 m. nuo Lietuvos Himno autoriaus dr. V. Kudirkos ir 500 metų nuo Lietuvos kunigaikščio šv. Kozimiero gimimo.

Ši paskutinė sukačtis mums primena, kad esame, nors ir nedidelė, bet sena, svetimoms jėgoms atspari ir dvasiniai nepalaužta tauta. Todėl, švęsdami šias brangias sukačtis, dar daugiau sustiprinsim viltį ir ryžtą vėl atgauti laisvę, nes žmogus, kuris praranda viltį kuo nors tikėti, ko nors trokšti ir siekti, praranda pats save. Tai atsitinka ne tik pavieniams asmenims, bet ir ištisoms tautoms, kurios, kaip rodo istorija, praradusios viltį ir ryžtą siekti laisvės, visai išnyko iš gyvųjų tautų tarpo.

Lietuviai šiuo atveju gali tik pasididžiuoti, nes mūsų tauta ne išnyko per šimtmečius ir toliau neišnyks. Tas nuopelnas tenka lietuviškai šeimai ir organizacijai, iš kurių didžiausia šiuo metu yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kurios tikslai ir uždaviniai yra bendri visiems lietuviams ir jos veikimo pagrindu glūdi, bent turėtų taip būti, tautinė vienybė ir tolerancija. Ji yra lietuviškos kultūros židinys, — mūsų tautos testinimo palai-kytoja.

Ji, atstovaudama didžiąją išeivijos lietuvių dalį, ėmėsi istorijos juos atžymėti, suruošdama š. m. rugpjūčio 28-31 dienomis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą, kuriame dalyvaus lietuvių beveik iš visų laisvojo pasaulio kraštų. Tuo metu bus svarstoma mūsų lietuviški reikalai ir problemos, o taip pat įvyks didžiulė demonstracija mūsų kultūrinį vertybių ne tik sau patiems, bet ir "svetimiešiams, nes kultūrinė vertybė — šandide mūsų didžiausias ginklas.

Tuo laiku atidarius lietuvių dailės ir spaudos parodą Turėsime progos išgirsti kamerinės muzikos koncertą, atliekamą geriausių mūsų jėgų ir pagrindinį didįjį koncertą, Carnegie Hall, susidedantį iš 200 choristų, solistų ir simfoninio orkestro.

Seimo pabaigai, rugpjūčio 31 d. 7 val. vakare, Statler viešbučio salėje 33-os gatvės ir 7-os Ave. kampas įvyks **baiketas**, dalyvaujant amerikiečiams senatoriams, kongresmanams bei JAV aukščiausiems pareigūnams ir lietuvių vyksupams.

Banketo bilietas 10 dol. asmeniui, kai kam gal atrodė ir daug, tačiau mes turime jame gausiai dalyvauti, kad kvietitį politikai matyti, jog esame gausi ir vieninga emigrantų dalis. Sugėbame tėvynės naudai dirbti ir, reikalui esant, reprezentuoti. Nepaigalėkime keletą dolerių išleisti, juk tai labai retas ir svarbus įvykis išeivijos lietuvių gyvenime. Tai bus auka, kuri suteiks ir asmeninio malonumo, ir lietuviška pareiga bus atlikta ir, skaitlinga mūsų demonstracija išgarsins Lietuvos vardą ir jos žiaurųjį okupantą.

Todėl dalyvaukime visi, nes mūsų pareiga atkūti ir tai, ko negali, nors ir jokių pastangų

tam negailėtų, mūsų broliai už geležinės uždangos.
Banketo metu bus proga susipažinti su atvažiuojančiais atstovais iš tolimų kraštų, laisvai pasibendrauti, pašokti. Bilietus reikia įsigyti iš anksto spaudoj nurodytais adresais.

Banketo rengimo komitetas ypač maloniai kviečia jame dalyvauti mūsų tautos ateities žiedą — jaunimą, kuris užsimokės tik 2 dol. gali, ir bankete nedalyvaujamas, 9 val. atvykti į šokius. Tad tenkeliuka nei vieno didžiojo New Yorko lietuvių šioje istorinėje šventėje nedalyvavusio.

SKAUTAI

• Akad. Skautų Sąjūdis šią vasarą pravedė savo tradicinę jau 7-ją vasaros stovyklą. Stovykla 2-se vietose: "Zaliakalni" stov. prie Michigano ežero ir "Pašlaitės" stov. prie Los Angeles. "Zaliakalni" stovyklavio 118, o "Pašlaitėje" — 15 akad. skautų-čių.

• ASS stovykloje paskelbtas foto konkursas pasibaigė. Juro komisija, kurią sudarė t. n. M. Grigaravičiūtė, fil. K. Mikėnas ir senj. A. Trinkūnas, nuotraukas premijavo sekančiais: I vieta ir \$10 dovaną teko senj. J. Tamulevičiui, II v. ir \$6 dovaną teko senj. V. Rūbui ir III v. ir \$4 dovaną teko t. n. B. Bulotaitei.

• Akad. Skautų Dr-vė korespondenciniuose rinkimuose Korp! Vytis centro v-bon išrinkti ir pasiskirstė pareigomis: senj. J. Liubinskas — pirm., senj. S. Miliauskas — vicepirm., senj. S. Banaitis — sekr., senj. J. Grina — junjorų tėvynas ir fil. A. Marchertas — id. Naujas Korp! Vytis CV adresas: Juozas Liubinskas, 927 W. 18th Place, Chicago 8, Illinois.

• Korespondenciniuose rinkimuose Korp! Vytis centro v-bon išrinkti ir pasiskirstė pareigomis: senj. J. Liubinskas — pirm., senj. S. Miliauskas — vicepirm., senj. S. Banaitis — sekr., senj. J. Grina — junjorų tėvynas ir fil. A. Marchertas — id. Naujas Korp! Vytis CV adresas: Juozas Liubinskas, 927 W. 18th Place, Chicago 8, Illinois.

BALTIMORE

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS GEGUŽINĖ

Rugpjūčio mėn. 24 d. Bendruomenė rengia Altoona Beach vasarvietėje gegužinę (pikniką). Bus galima pasimaudyti, pašokti, o prie baro atsigaivinti bei pasistiprinti.

Važiuojama Hanover gatve į pietus pro Brooklyn, Curtis Bay link Smallwood. Neturintieji susisiekimo priemonių atvyksta prie Lietuvių Salės, iš kur 11 val. išvyksta autobusas.

Įėjimo mokestis — 50 centų. Vaikams iki 12 metų nemokamai. Kviečiame visus atsilankyti.

Malonu pranešti, kad Altoona Beach dabar priklauso Amerikos Lietuvių Korporacijai (American Lith. Corp.).

GNEITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI I LIETUVĄ

10 Rublių už 1.
Mokestis \$3 — iki \$50.00

FINANCIARINIAI
KIVAS PARUPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street
Newark 2, New Jersey, U.S.A.

Ieįsta Bankų Dept.
ir apdrausta

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

AR DE GAULLE SEKA SMETONOS PAVYZDIU?

Prieš kiek laiko trumpai rašėte, kokią konstituciją De Gaulle siūlo Prancūzijai. Iš tų trumpai paminėtų dėsnių man krito į akį didelis jų panašumas į Lietuvos 1938 metų konstitucijos pagrindines žymes. Prezidentas renkamas specialios kolegijos (ypatingų tautos atstovų), septyneriems metams, neatstatomas, parlamento nepriklausomas, jis skiria vyriausybę, kurią parlamentas tik labai sunkiai tegali nuversti, parlamento posėdžiavimo laikas sutrumpintas, vykdomoji galia prezidento rankose, tam tikrais atvejais jis ir statusus leidžia dekreto keliu...

Buvo kalbama, kad 1922 metų Lietuvos konstitucija buvusi prancūziško tipo. Ar neįsis taip, kad dabar prancūzai turės lietuviško tipo konstituciją?

E. D., Montreal

• Panašumo yra, bet yra ir skirtumų, kurie tačiau bus tiksliau panagrinėti, kai bus žinomas visas konstitucijos tekstas ir kai ji bus priimta. Prezidento rinkimų kolegija Prancūzijoje numatoma daug platesnė, negu buvo Lietuvoje, ir ji apimsianti apie 100,000 rinkikų. Lietuvoje proporcingai tokia kolegija būtų turėjusi apimti apie 1,500 - 2,000 ypatingųjų atstovų, prezidento rinkikų. Bet rinkikų kolegijos sudarymo pagrindas panašus. Red.

RIDELIS MENAS

Anksčiau galvodavau, kad Dirva būtų toliau vikinės Eltos biuletenį ir dėlto nieko iš jo nepanaudoja. Dabar man čia teko ir pačiam su keliais jo numeriais susipažinti. Tikrai, yra didelis menas taip sugebėti į užplūdyti ir nieko įdomaus neparašyti.

R. S., Toronto

SENIAU GYVENO MILZINAI, O DABAR TIK NYKSTUKAI?

Beskaityt Z. Juškevičienės straipsnį apie dabarties ir ateities žmogų (DIRVA, 61 nr., 4 psl.) man kilo štai koki klausimai:

Ar praėity sukurto kultūrinės vertybės yra tokios vienintelės ir absoliučios, kad tik jas perėmęs žmogus tegali būti kultūringa asmenybė, o kitaip jis niekai?

Argi kultūringa asmenybė gali išaugti tik tyloje ir izoliacijoje, mąstydamą apie praeities meną bei išmintį?

Ar šių laikų technika nesudaro daugiau galimybių pažinti, ko žmogaus protas ir talentas pasiekė praėity ir pasiekia bei siekia dabar?

Ar 18-19 amžiaus kompozitoriai bei kiti menininkai jau paskutinis žodis dvasios kultūros srityje?

Ar senovės graikų visuomenė buvo vien tik skulptoriai, filosofai ir dramaturgai?

Ar ankstyvesniųjų amžių masės domėjosi graikų skulptūromis arba mozaikais?

Ar yra pamato tvirtinti, kad dabar daug mažesnės masių dalis besidomi kultūros lobiais ir jos pažanga?

Ar teisinga daryti išvadą apie dabartį, lyginant dabarties miestų jaunimo masės su praėities iškiliausiais filosofais?

T. D., Chicago

KAIP TEN BUVO?

Šešias dešimtąjam numery (šeštam puslapy) įdėjęte fotografiją, rodančią vokiečių puskarininkį Mullerį, kuris, kaip parašyta, 11 metų išsislapstė Lietuvos ūkininko daržinėje. Kada gi jis fotografavosi Joniškėje?

E. D., Chicago, Ill.

• Skaitytojas E. D. bus primiręs, ką skaitė Dirvos 59 nr. pirmam puslapy. Muelleris dirbo Joniškėje 1956-57 m., kai po amnestijos išėjo iš slėptuvės.

— Red.

Kazimieriniai metai (7)

ŠV. KAZIMIERO GYVENIMO BRUOŽAI

J. JAKŠTAS

Iš visų 6 Kazimiero sūnų šv. Kazimieras yra mažiausias apie save žinių palikęs. Kalta jo ankstyva mirtis, neleidusi jam plačiau pasireikšti viešame gyvenime. Tuo tarpu, kai jo 4 broliai buvo valdovai ir penktas vyskupas, nef Lenkijos priėmimas, jaunasis Kazimieras tesukubo veikti vien tėvo šešėly, ir todėl skyriam šaltinių mažai minimas. Tačiau, gyvendamas mažai išgarsėjęs, jis didžiai garsiu pasidarė miręs.

Šv. Kazimieras, gimęs 1458. X. 3 karališkuose rūmuose Krokuvoje, gavo, aišku, to meto karaliūnams būdingą auklėjimą. Pagal XV a. dar tebegyventą viduramžių laikmetį jo auklėjimas turėjo būti griežtai krikščioniškas, kur mokyta pirmiausiai tikėjimo tiesių ir pratinta prie krikščioniškų dorybių. Auklėjimo priemonės visais viduramžių laikais, ypač XV a., kada klestėjo humanizmas, buvo klasikinė senovės lotynų kalba. Šventasis, be abejo, buvo mokomas gražios lotynų kalbos ir su susijusios retorikos meno.

Šio meno mokė jį kiek ir italų humanistas Callimachus Buonacorsi, gyvenęs Lenkijoje. Šiaip Kazimiero, kaip ir jo broliai, mokytoju buvo garsusis istorikas Jonas Dluhošas, kurio atsiliepimas apie karalių yra ankstyviausia ir autentiška jo charakteristika. Kazimieras buvęs "puikus, retų gabumų ir nuostabaus mokslo jaunaitis".

Iš šio ir kelių bendralikių atsiliepimų matyti, jog Kazimieras buvo nepaprastai sumanus, veiklus ir doras jaunikaitis, atkreipęs į save visuomenės dėmesį.

Viduramžių laikais jau buvo įprasta karaliūnus traukti dar vaikystės amžių į politinį gyvenimą, užkraunant jiems net atitinkamas pareigas. Štai Kazimiero vyriausias sūnus Vladislovas, vos 15 metų eidamas, išrenkamas Čekijos karaliumi. 13 metų einančiam Kazimierui pasiūlyta paversti Vengrijos sostas, kuris turėjo būti atimtas iš tautinio valdovo Motiejiaus Korvino.

Nenusisekęs šv. Kazimiero žygis į Vengriją (1471) padiktavo dinastinės politikos, siekusios net 14 a. pabaigos, kada vengras Liudvikas buvo ir Lenkijos karalius. Ryšiai su Vengrija dar pagyveno, kai to krašto karalaitė Jadvyga tapo Lenkijos valdove (1384) ir, ištėkėjusi už Jogailos, suartino dinastiškai Lenkiją su Vengrija.

Jogailos vyriausio sūnaus Vladislovo išrinkimas Vengrijos karaliumi (1440) ir išplaukė iš šių

dinastinių ryšių. Šiojo tragiškas žuvinimas kovoj su turkais ties Varna (1444) ir Kazimiero atnaujinta giminytė su dabar jau habzburgišku dvaru, vedant josios valdovo dukterį, ir bus buvę tiesioginiai jaunąjo Kazimiero žygio motyvai.

Čia ir išeina aikštėn anų laikų valdančių dvarų tendencija: parūpinti karalaičiams sostus, o karalaičiams valdovų žmonių pozicijas. Kazimiero dvaras, atrodo, atidžiai vykdė šią politiką ir jo vyriškos ir moteriškos giminės karalaičiai pasiekė karjeros valdovų sostuose (tik vienas sūnus Fridrichas dėvėjo vyskupų karkarūną).

Kad šv. Kazimieras buvo ruošiamas būti valdovu, lyg rodytų jam specialiai jojo auklėtojo St. Sidloveckio sūnaus parašytas traktatas, kuris gali būti lyginamas su anais laikais gausiais "kunigaikščių veidrodžiais", skirtais būti vadovais būsimiems valdovams. Po nepavykusio Vengrijos žygio, kada Kazimieras po kelerių metų turėjo palaidoti vilį, atsisėsti josios soste, jis imtas ruošti tėvo įpėdiniui. Juk jis buvo, pirmgimiu Vladislavui išvykus į Čekiją, vyriausias prie tėvo likęs sūnus.

Dabar prasidėjo antrasis ir paskutinis šv. Kazimiero gyvenimo laiko tarpasnis (1474-84): praktiškas susipažinimas su valstybiniais reikalais. Karalaitis pasidarė neatskiriamas karališko dvaro narys ir keliavo nuolat drauge su karalium. Mat, anų dar viduramžių laikų dvarai buvo keliaujantieji, ir karaliai valdė, dažniausiai, kilnodamiesi iš vietos į vietą. Tad ir Kazimieras dalyvavo valdyme, judėdamas su dvaru, protarpiais atvykdamas į Lietuvą ir čia ilgiau ar trumpiau apsidomdamas.

Pirmą kartą jis vyko į Vilnių 1474 m. Pagal anų laikų paprotį, kada ilgos ir vargingos kelionės būdavo pertraukiamos pramogomis, Kazimieras su dvarišiais ir medžiojo Beržtų giriose — nuo senų laikų kunigaikščių pamėgtose medžioklės vietose. Į Lietuvą pirmą kartą atvykęs Kazimieras pajuto betarpiškai rusiško-stačiatiško pasaulio slogutį, gulusį tada krašta. Juk tai buvo Maskvos ekspansijos laikai, kada rungtynės dėl D. Naugardo krypo jos naudai. Šiuo kartu visi dvarišiai per Marienburgą — kuris tada priklausė Lenkijai — grįžė į Lenkiją.

Po metų su viršum, per Kalėdas, D. K-tis Kazimieras su dviem vyriausiais sūnumis vėl

atsirado Lietuvoje. Čia vasario mėn. priėmė popiežiaus atstovą Contarini, kuriam abu D. K-šio sūnūs atrodė "kaip du angelai". Apsukę įvairias Lenkijos vietas, visi trys sekančiais metais (1478) vėl lankėsi Lietuvoje Brasloje, kur Lietuvos didikai prašė D. K-tį palikti Lietuvos vietininku vieną savo sūnų.

Po kelionių Lenkijoje 1479 m. matome Kazimierą su trimis sūnumis medžiojant Gardino apylinkėse ir švenčiant Kalėdas tame mieste. Šiuo kartu Kazimieras ilgiau užtruko Lietuvoje ir 1481 m. pavasarį Vilnių prieš jį susektas samokslas, greičiausiai Maskvos inspiruotas. Samokslas parodė esant Lietuvos įtemptą padėtį dėl Maskvos ekspansijos. Šv. Kazimierui tai negalėjo praeiti be įtakos.

Tuo tarpu k-ščiui Kazimierui ilgiau užtruko Lietuvoje, sūnus Kazimieras pasiūstas į Lenkiją, kur jis dvejus metus savarankiškai valdė (1481-83). Čia jis turėjo pirmą vienintelę progą parodyti valstybininko gabumus, kurie tyrinėtojų gan aukštai įvertinti. Jo pirmas rūpestis buvo sustiprinti karališką valdžią, atgaunant išpirkimu tėvo prarastas valdines žemes. Pačiuose karališkuose rūmuose stengėsi pakelti discipliną, šalindamas netikusius dvarišius. Rūpinosi gerinti santykius su Roma, kurie buvo pašliję dėl kivirčių su popiežiaus simpatiku Motiejum Korvinu.

Dėl tikrai neišaiškintų priežasčių Kazimieras nutraukė valstybininko darbą Lenkijoje ir grįžo į Lietuvą (1483). Lyg pati likimo ranka jį bus traukusi prie jo protėvių tautos ir lėmusi jo rasti šventumo aureole apsuptą amžiną prieglobstį. Spėjama, kad pasireiškę džiovos ženklai bus vertę karalių vykti į Lietuvą pas tėvus ir brolius. Bet ir čia nepasitraukė nuo valstybinių pareigų. Jis D. K-tijos kanceliarijoje pradėjęs "savo rankomis registraciją kvitų, reikalingų tėvo patvirtinimui". Šia proga yra išlikę šv. Kazimiero rankraščių pavyzdžiai, rašyti tuo metu rytuose paplitusiais gotiškais rašmenimis.

L. D. K-tijos kanceliarijoje Kazimieras baigė valstybinę karjerą ir, jau džiovos spaudžiamas, 1483 m. gale keliavo su karališkąja šeima į Lenkiją. Dėl ligos, matyt, turėjo pertraukti kelionę ir sustoti Gardine. Čia motinos ir brolio slaugomas mirė 1484 m. kovo 4 d. Kūnas pervežtas ir palaidotas senojo Vilniaus katedroje.

(Bus daugiau)

Ar Tavo pažįstami

jau skaito

DIRVĄ?

ŠEŠTADIENIO POPIETĖ MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Šeštadienio popietę sėdau autobusan ir po pusvalandžio atsiradau Lietuvių Namų kieme. Dairausi. Du berželiai — svyrulėliai lyg sakyte sako, kad čia lietuviai atrado savo pastogę. Kiemas matosi tvarkomas.

Įeinu į namus. Koridoriais tik siuva iš kambario į kambarį jaunuoliai. Greitai pasirodo ir p. Zubras su savo malonia šypsena, ir p. Ramanauskas, tarsi susirūpinęs dėl kažko.

Matau, koridoriu praeina bendruomenės valdybos nariai p. p. Jakutis su Vaičiūčiu, o kiek vėliau prisijungia prie jų ir tretysis — Alekna. Čia vėl matau tautiečius: Baltutį, Pankėvičį, Meiliūną, Janulaitį ir dar daugiau. Ateina Dr. Didžys su ponina. Visų veiduose pasitenkinimas, nes visi jaučiasi savuose namuose beesą.

Lituanistinių Kursų kambaryje, sakyčiau klasėje, keliose pirmosiose eilėse susedė jaunuoliai — tai kursantai. Užpakalinėse eilėse susedė kursantų tėvai ir šiaip svečiai. Pirmuoju prabyla tėvų komiteto sekretorius p. Antanas Ramanauskas, pabrėždamas lituanistinių kursų reikšmę ir paprašydamas susirinkusius būti liudininkais reikšmingo jaunomenės darbo: tapti ir išlikti sąmoningais lietuviais.

Po to, kursų vedėjas p. Albertas Zubras pradėjo tos dienos pamoką, skirtą atžymėti vieno iš didžiausių ir šviesiausių lietuvių — Kan. Juozo Tumo-Vaižganto — 25 metų mirties sukakčiai. Ne tik kursų vedėjas pasakojo apie kun. Tumą-Vaižgantą, bet jis gyvai įtraukė kursų dalyvius, duodamas pačiam Tumui-Vaižgantui prabilti jaunuolių lūpomis, kurie paskaitė ištrauką iš

pagrindinio jo veikalo "Pragiedruli".

Buvo smagu klausytis, kada kursantas Meiliūnas, vos išsilaikydamas nepraliupęs gyvų juokų, paskaitė ištrauką apie du Lietuvos bažnytkaimio žydėlius. Ir kaipgi skaitančiam išsilaikyti nesijuokus, kai jam pačiam neteko lietuviškų žydėlių matyti, o Tumo-Vaižganto jie taip gyvai ir juokingai pavaizduoti.

Nesuminėsiu visų skaičiųsių kursantų pavardžių, prisipažinsiu, neužsirašiau visų. Mergaitės skaitė geriau už berniukus. Tačiau negaliu nepaminti Didžytės. Jos aiški tarsena, simpatiškas balsas ir geras kirčiavimas — darė ją išskirtiną visoj klasėj. Ir nesistebėkime, kad 700 metų dvasinį spaudimą atlaikiusio Mažosios Lietuvos lietuvių dukra ir čia nenuauto ir, tikimės, nenuauto ir ateityje! O juk yra tokių didžietuvių, kurie jau nebemoka lietuviškai susikalbėti po 10 metų gyvenimo Australijoje...

Malonu pastebėti, kad šioje pamokoje — minėjime dalyvavo keltas buvusių kursų klausytojų, kurie nenutraukė su jais ryšių. Buvęs kursantas Algis Kazlauskas paskaitė labai gerą jo paties parašytą referatą apie Napalį šešiavilkį, vieną ryškiausių "Pragiedrulių" veikėjų.

Tačiau bene didžiausia staigmena šiam minėjime buvo, kai viešnia iš Amerikos p. Nina Gasiūnienė, nors ir be akomponento, savo sultingu ir malonių balsu padainavo 2 dainas. Gausiu kursantų ir svečių rankų plojimu viešnia — solistei atsidėkota.

Po pamokos — minėjimo žodį tarė Melbourn Apylinkės Valdybos vicepirmininkas p. Vaičiūtis. Jis pasidžiaugė įvykusia par-

BILJETUS FAUSTO OPEROS SPEKTAKLIUI CLEVELANDE RUGSĖJO MĖN. 13 D. 7:30 VAL. VAK.
Masonic Auditorium — 3615 Euclid Ave.

GALIMA UZSAKYTI PASTU. UZSAKYMUS SU PINIGAIS SIŪSKITE:

Nijolė Bartuškaitė, 1893 Rosalind Ave., E. Cleveland 12, Ohio.

Kainos: Main Floor \$6.00, \$5.00
Mezzanine \$6.00, \$5.00, \$4.00
Balcony \$5.00, \$4.00, \$3.00

Clevelande gyvenantieji bilietus gali gauti pas santarčius ir LIETUVIŲ PREKYBOS NAMUOSE
6933 SUPERIOR AVE.

PITTSBURGH, PA. operos bilietus platina p. Antanas Žaladuonis, 3718 Superior St., Homestead Park, Pa.
Telef.: HO 1-6041.

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat išsųk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite dar šiandien: **PELĖDA**, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

moka ir palinkėjo kursų vadovų bei kursantams ir ateityje sėkmingai tęsti darbą ir mylėti Lietuvą nors ir iš tolo.

Vėliau kursantai ir svečiai buvo pakviesti prie mamųčių paruošto užkandžių stalo.

Jaunimo ir prižiūto ilgai prie stalo neišlaikys, jei muzikos garsai šaukte juos šaukia. Todėl jaunimui linksminantis, tėvai ir svečiai, dar kiek pasiėnekučiavę, skirstėsi namo su mintimi ir tvirtu tikėjimu, kad Lietuvių Namai gyvi, kad juose gyva lietuviška dvasia, kad išliks gyvi, kol lietuviškas jaunimas savo darbui ir pramogai pastogę čia ras.

Sveikintinas Tėvų Komiteto ir visų tėvų nutarimas ruošti kiekvieną mėnesį panašius jaunimo darbo ir pasilinksminimo vakarus. (M. P.)

KITOS ŽINIOS IŠ AUSTRALIJOS

• **Adelaidės Lietuvių Teisininkų Draugija** rugpiūčio 17 d. surengė viešą adv. V. Poželos paskaitą "Lietuvos teisė ir jos bolševikinis nukryžijavimas".

• **Kultūros Fondo Adelaidės skyrius**, talkininkaujamas Moterų Sekcijos, sekmadieniais rengia kultūrinės popietės Lietuvių namuose. Jų metu pravedamos paskaitėlės, dainininkai profesionalai ir dainos mėgėjai pasirodo su dainomis, o vėliau jaunimas turi progos pasišokti.

• **Adelaidės Lietuvių Namų** oficialus atidarymas ir pašventinimas numatoma sujungti su Tautos šventės minėjimu rugsėjo 7 dieną. Viena šeima yra pasizadėjusi iki atidarymo dienos namų aikštėje pastatyti Nežinomo kareivio paminklą.

• **Sydnejuje** rugpiūčio 2 d. paminitas Plunksnos klubo penketis. Jo steigėjais prieš penkerius metus buvo: J. Žukauskas, a. a. J. Kalakauskas, V. Kazokas, P. Sirgėdas ir J. P. Kedys.

• **Sydnejaus ateitininkai** rugpiūčio 17 d. surengė diskusinę Dr. A. Mauragio paskaitą "Lietuvybės išlaikymo problemos tremtyje".

• **Iš Melbourn** į JAV išvyko buv. Moterų Soc. Globos D-jos pirm. J. Liutkutė-Viliūnienė. Melbournan iš JAV atvyko ir pas sūnų apsigyveno Gasiūnai.

Tik Dirvą skaitydami sužinosi, kaip gyvena viso pasaulio lietuviai.

Vienas JAV marinų batalionas, apie 1,800 vyrų, pasikrauja į laivą, grįždami iš Libano.

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(7)

Aš niekada nemačiau jo ir tokio laimingo, kaip dabar. Jis daugiau, negu bet kada, vilčių buvo sudėjęs į savo naująją tragediją. Ji, kaip ir ankstesniosios, buvo rašyta dėl Théâtre Français. Sistematiškas nedraugiškumas, kuriuo Mr. Perrin, tuometinis Théâtre Français direktorius, atmetinėdavo visas jo ankstyvesnias tragedijas, buvo jį paskatinęs pagalvoti apie Odeono teatrą, tačiau, atsižvelgdamas į kolosalinę naujosios dramos apimtį, ir pats Mr. Alfredo pamatė, jog jis negali jos pasiūlyti pirmaujančiai prancūzijos scenai.

Galbūt tau atrodo, kad aš turėjau atkreipti Mr. Alfredo dėmesį į jo perdaug drąsius fantazijos polėkius, paaiškinti, kad jo dramos vyko kitoje, ne mūsų, planetoje — tačiau aš to nepadariau; nebūčiau ir tu to padaręs, jei būtum jį taip pažinęs, kaip aš, jei būtum pamatęs, kaip įtemptai jo geros akys laukė mano pritartimo, kaip suspindėdavo jo melancholiškas seno vaiko veidas, kai jis skaitydavo tikėdamasis, jog aš iš nusteibto turįs būti pritrenktas, ko deja, man neatsitikdavo. Ir aš, be to, būčiau jau taip toli

nuėjęs, kad visai nebebuvo įmanoma jo džiaugsmą sutrukdyti bent vienu vieninteliu abejonės žodžiu; aš tylėdamas klausiausi vienos jo tragedijos po kitos, ir man nereikėjo apsimesti rimtu, nes kiekvieną pagundą šypelti dėl jo pakrikusios kūrybos užmušdavo tikrovės tragiškumas. Visa mano kritika sužlugdavo dėl jo bejėgiškumo — juk jis net apsiausto neturėjo! Ir aš būčiau to vargšo seno poeto vienintelė publika — kodėl aš neturėjau jam suteikti šiek tiek pripažinimo — jam, kurį gyvenimas buvo nušvilpęs.

Vieną popietę jis neatėjo. Veltui jo laukiau kitą dieną prie šachmatų lentos de l'Empereur kavinėje. Palaukęs dar dieną, nerimo bei sąžinės išmėtinimų kamuojamas, vakarop nuėjau į jo butą. Durininkas nebuvo matęs jo išeinant, ir aš vis dėlto veltui belėdžiausi. Valandėlę stovėjau ties durimis, žiūrėdamas į pageltusią vizitinę kortelę:

MR. ALFREDO
Auteur Dramatique
Professeur de Déclamation
de Maintien et de Mise en Scène

Paskui tyliai duris atidariau ir įžengiau vidun. Senis gulėjo klejodamas ir nepažino neprašyto svečio, kuris susirūpinimo žvilgsniu dairėsi po tuščią palėpę kambarį; buvo šalta, kaip lauke, ir kambary nebuvo jokio ugniauko. Sekančiomis dienomis buvo truputį saulėta ir giedra, ir mes lengvai galėjome jį pergabenti į netoli esančią liginę, kurioje dirbau. Jis turėjo plaučių uždegimą. Visi buvo draugiški senajam ponui — ir šefas ir mano kolegos, — o Soeur Philomène net taip sutvarkė, kad jis galėjo gulėti atskiroje palatoje. Klidėjimas tęsėsi visą dieną ir naktį, tačiau prieš rytą liovėsi, ir jis mane pažino. Jis tuoj pat užsispyrė namo, tačiau šiek tiek aprimo sužinojęs, kad gulįs atskiroje palatoje ir neturįs nieko bendro su visa liginine. Truputį palaukęs, paklausė, kiek turėsiąs mokėti. Aš atsakiau netikš, kad liginė imsianti iš jo pinigų, nes "Société des Auteurs Dramatiques" čia turinti laisvą vietą, ir aš abejojo, ar derėtų tai atmesti, nes juk vistiek visi žiną, kas jis esąs. Soeur Philomène, stovėjusi gale lovos, man pagrasino pirštu dėl melo, tačiau iš jos akių mačiau, jog ji man atleido. O aš paliečiau jautriausią vargšo seno poeto gyslelę — jis skubiai paprašė mane pakartoti tą sakinį apie "Société des Auteurs Dramatiques", ir blanki pasitenkinimo šypsena nušvito jo veide, kai man pa-

sisekė jį įtikinti. Dabar jis jau su viskuo sutiko. Jis nepastebėjo, kad jo jėgos greitai nyko. Jam pageidaujant, prie lovos buvo pastatytas stalelis su rašymo priemonėmis, tačiau jis dar nebandė ko nors rašyti.

Naktis buvo blogesnė už praeitą, ir rytinio vizito metu pastebėjau, kad Soeur Philomène jo lovos galvūgalyje buvo pakabinusi mažą krucifiksą. Visą dieną jis išgulo tylus, tik kartą, kai jam buvo įneštas mėsos sultinys, jis panoro paklausti greičiausiai žudančio nuodo vardo, ir Soeur Philomène pasakė, kad tai turėtų būti ciano rūgštis.

Vakarop karštis pradėjo kilti, ir jo žvilgsnis pradėjo blaškytis. Jis paprašė mane truputį prisėsti prie jo lovos ir, man pasižadėjus tylėti, papasakojo planą savo naujosios dramos, kurioje konkurentas jaunavedžių porai sutuoktuvų metu įpila ciano rūgštis. Jis kalbėjo greit ir gyvai ir pergalės pilnu žvilgsniu paklausė, ar aš tikįs, jog Théâtre Français drįsias ir šį kartą pasakyti ne! Aš atsakiau negalys tikėti, jog drįstų tai padaryti. Darbas busias skubiai vykdomas, jau rytoj vakare būsiąs baigtas pirmasis veiksmas, o vėliausiai po savaitės rankraštis galėsias būti išsiųstas.

Klidėjimai apniko jo vargšę galvą, ir jis nelaukė atsakymų. Jo akys vis tebebuvo nukreiptos į mane, tačiau jų regėjimo ratas

vis plito ir plito, visos žemiškos užtvartos pradėjo joms nykti. Jo kalba darė vis skubesnė, aš nebepajėgiau sekti jo lekiančių minčių. Tačiau jo veidas išdavė man, ko nykstanti suvokimo galia nebepajėgė perduoti žodžiais, ir vis ryškiau mačiau, kaip mirtis teikė jam džiaugsmą, kuris pavydėjo gyvenimas. Atrodė, lyg jis ko klausytų. Spindulys perskrido jo išblykusių veidu, akys sužibo, ir senis, pakėlęs galvą, atsisėdo lovoje. Jis atmetė atgal savo žilas garbanas, jo nušvitusioje kaktose blykstelėjo triumfo atspindys. Uždėjęs ranką ant širdies, mirštas poetas daugelį kartų nusilenkė, nes besileidžiančios nakties tyloje jis išgirdo savo gyvenimo gražiausios svajonės aidą, išgirdo džiaugsmo ovacijas Théâtre Français rūmuose!

Iš lėto krito uždanga po paskutinės Mr. Alfredo tragedijos.

(Bus daugiau)

VILTIES VAJUS BAIGIAMAS

RUGPIŪČIO 31 DIENĄ

AR NEPAVELUOSI

ISIRASYTI Į TAUTINĖS SPAUDOS

GARBĖS KNYGĄ?

Kova ar vaidinimas?

V. RASTENIS

Chruščiovas apsigalvojo. Tuo tarpu bus atkritęs reikalus sprendžiant, kaip jį čia tinkamiau pasitikti.

Bet klausimas, kas iš to viso tokiais atvejais darytina, pasilikta gyvas.

"Kepurinė" šūkių

Prieš kiek laiko išsitarau, kad verčiau nešūkaukime padarysiai, tai, ką nepajėgiame.

O nepajėgiame "apipilti visą pasaulį" plakatais, brošiūromis, atsisaukimais. Nepajėgiame surengti ir "milžinišką demonstraciją", kurios tikslas didžiulės būdamos teturi prasmės. Nepajėgiame ir "tikrojo Sovietų veido parodyti" plačiau, ryškiau ir įtikinamiau, negu tai padaro didžiulios spaudos, radijo ir televizijos komentatorių dalis. Tik dalis žurnalistų-komentatorių tai daro (kiti daro ir priešingai), bet kurie daro, tikrai padaro šimteriopai daugiau, negu mes dar ką galėtumėm prie to pridėti.

"Kepurėmis užmėtymo" entuziastų tarpe pastaruoju metu labai mėgstama ir tai štai kaip atsitikė:

— Tai ką? Nieko nedaryti? Nebekovoti, pasitraukti, užmigti, numarinti Lietuvos bylą?

Ir skamba senai pažįstami šūkiai:

— Tas laisvės nevertas, kas negina josi!

— Iki paskutinio kraujo lašo kovosim!

— Budime ir budėsim, kol Tėvynė nebus laisva!

O iš tobulos atsiliepa senas aidas:

— Nei pėdos savo žemės be kovos neužleisim!...

Lawrence prieš Rasteni...

DRAUGO apžvalgininkas (rūp. II) pasikvietė ir talką prieš Rasteni net USN&WR vyr. redaktorių Davidą Lawrence, cituodamas jo raginimą:

"Privalome kasdien kurdinti Chruščiovo ausis jo žmogžudžių ir tironijos faktais. Tegul diena iš dienos New Yorko miesto gatvėmis parodoja pavergtųjų tautų gimnastiką su nušautais Chruščiovas bus New Yorko, kad jį žinotų, jog Amerikoje žudikai ne gerbiami. Tėbūne plakatuose parašyta: 'Welcome, Murderer!'".

Ta D. Lawrence nuomonė (raginimas) esanti daug realesnė ir mums tinkamesnė, negu Rastenis...

D. Lawrence yra iš tų Amerikos laikraštininkų, kuris pats vienas tikrai Sovietų veidui atskleisti yra padaręs keleriopai daugiau, negu mūsų veiksniai ir veiksniai per visą savo gyvenimą galėjo ar galės padaryti. Gal jis iš dalies ir mūsų kuklias informacijas yra panaudojęs savo nuomonei susidaryti, bet jis gali tiek padaryti todėl, kad turi priemones ir galimybes, kurių mes neturime ir neturėsime. Mūsų plakatėliai, brošiūrėlės, įėjai ir pagaminame sukrupstę kiek savų skatų, vargu ar gali susilyginti net ir su anos ant jaučio rago sėdėjusios musės "išartomis vagomis". Nėra smagu tą pripažinti, bet kokia gi prasmė save apgaudinėti?

Tačiau šį kartą ir D. Lawrence prabilo, lyg būtų sumanęs režisuoti melodramą.

Jis suskaitė (iš statistikos), kiek New Yorko yra gyventojų, kilusių iš Sovietijos užimtųjų kraštų, ir atrado jų apie pusę milijono (jų tarpe bene 15,000 lietuvių!). Ir vaizduoja, kad tas pusmilijonis senų, vidutinių, jaunų žmonių ir vaikų pasigamins (kelias dešimt tūkstančių?) karstų ir eis nuleidę vėliavas ant jų, išklėję plakatus "Welcome, Murderer!"...

Jei būtų!...

A jei tokia demonstracija tikrai galėtų įvykti! Visi laikra-

šiai, ne tik Amerikoje, apie ją rašytų, televizijoje, kino teatruose rodytų! Būtų įspūdis!

Ir tai: kokių minčių galų gale sukeltų tokia demonstracija? Nukentėjusieji, jų giminės, slėpta nuleidę vėliavas ir galvas, pilni liūdesio ir bejėgio pasipiktinimo. Stiprios policijos užtvaros saugo, kad jie neprislinktų per daug arti prie "didžiojo svečio", kad nesugadintų jam nuotaikos, kad nesupykdytų. Laisvų kraštų valdžių galvos sėdi su tuo svečiu prie vieno stalo, kaip lygūs su lygiu (nors jis plakatuose ir "Murderer" vadinamas...) ir ieško būdų, kaip su juo susitaikinti, kaip ir kiek dešimčių milijonų žmonių, tegu ir nenorom, palikti jo valioj, kad "būtų geras"... O praiviai pusiau smalsiai, pusiau abejingai žiūri į demonstraciją, kaip į liūdno melodramos vaidinimą atvirame ore...

Bet nebus...

TOKIOS demonstracijos, tačiau nebus. Didž. gerb. redaktoriaus D. Lawrence sparnuotais šūkių šį kartą nerealaus. Nei jis, nei talentingiausias tokių dalykų organizatorius New Yorko Bela Fabianus, nei juo labiau mūsų komitetai tokios demonstracijos nesuorganizuos. Realybė yra tokia, kad gali būti kalba apie tūkstantį kartų menkesnę demonstraciją (500 vietų 500,000). Tokiu atveju šaunusis demonstracijos įspūdis susitrauktų iki nieko, o liūdnoji jos pusė atrodytų dar liūdnėsnė. Tai ne teorija, o patyrimas iš praktikos, nes šiame "kovos fronte" man tekė asmeniškai dalyvauti beveik visais atvejais, kiek jų tokių buvo "New Yorko ruožo".

Visai kitaip atrodytų, jei D. Lawrence siūlytų taip demonstruoti, pav. visoms Amerikos karų veteranams!

Ne NIEKO, o NIEKŲ nedarykim

Ar tai siūlymas nieko nedaryti? Iš kur tokia mintis? Jei kas blogai nugirdo, tai kartojų: siū-

lau nedaryti nieko, o ne nieko.

Ką daryti — atskira kalba. Dabartinio sujūdimio atveju Lietuvos klausimas buvo deramai primintas Jungtinėse Tautose (LDŠ nota Gen. Sekretoriui, Gen. Konsulato išsiuntinėti visoms delegacijoms ir spaudos agentūroms jos nuorašai, iš įvairių vietų rašyti redakcijoms bei radijo komentatoriams laiška ir t.t.). Pavergtųjų Tautų Seimo Gen. Komitetas be atvangos bombarduoja atitinkamas vietas (ir lietuvių vardu bei reikalu) telegramomis ir notomis. Nereikia turėti

iluzijų, kad dėl to įvyks stebuklai, bet tai yra racionalios priemonės, kurių pajėgiamieji griebtis, besistengdami, kad Lietuvos klausimas būtų gyvas. Šūkavimai ir raginimai, girdi, padarykime dalykus, kurių tikrai niekas nepadarys ir nedarys — štai kas yra tikras būdas nieko nedaryti. Tai ne kova, o tik vaidinimas ir tuščiažodžiavimas. Sakytum, toki šaunūs pasiraginimai nuotaiką palaiko... Svajgalai irgi dažną padaro labai "narsų", o kas iš to.

APYGARDINĖSE PIRMENYBĖSE PASIEKTI 8 NAUJI REKORDAI

Rugpjūčio 9-10 d. Clevelande įvyko 1958 m. Vid. Vakarų Sporto Apygardos lengvosios atletikos pirmenybės, kuriose dalyvavo Chicago Neries, Detroito Kovo ir Clevelando žaibo lengvatletai, varžydami vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių klases.

Puikiai paruoštas stadionas ir pasitaikęs gražus oras sudarė tikrai geras sąlygas lengvosios atletikos varžyboms, tačiau tenka apgailestauti, kad Chicago ir Detroito klubai atsinešė labai kuklias pajėgas, nežiūrint, kad buvo užregistravę visą savo lengvatletų elitą. Varžybose dalyvavo 37 lengvatletai (25 Clevelando žaibo, po 6 Chicago Neries ir Detroito Kovo).

Gausiausia buvo atstovaujamos mergaičių ir jaunių klases. Čia ypatingus nuopelnus tenka pripažinti mūsų žinomai sportininkei D. Čekienai-Točilskaitėi, Chicago Neries mergaičių — lengvatletų vadovei, kuri netikėtai rūpinasi savo mergaičių paruošimu, bet ir jų nugalėtojų (varžybas bei visokio tipo) glo- ba aikštėje ir už jos ribų. Jos deka ir šį kartą turėjome tikslą: nors ir jauna, bet tvarkingai paruoštą Chicago Neries mergaičių komandą. Panašų krėdį reikia duoti ir energingam Detroito Kovo jaunių vadovui Rimšai. Clevelando žaibas, kaip ir visada, pasirodė su gausiu būriu ir ryškiai dominavo beveik visose rungtyse.

Vyrų klasėje po poros rungčių varžybos buvo toliau nevykdomos dėl dalyvių stokos iš kitų klubų. Dėl tos pačios priežasties buvo atsisakyta kai kurių rungčių ir moterų klasėje. Tačiau mergaičių ir jaunių klasėse varžybos buvo pravestos pilnoje skalėje, kai kuriose rungtyse dalyvaujant net virš 10 sportininkų.

Varžybų metu buvo pasiekta net 8 nauji š. Amerikos Lietuvių Sporto Sąjungos rekordai, iš kurių 3 yra kartų ir geriausias tremties pasekmės.

Iš tolimojo Ludington, Mich. atvykęs Em. Karosas, startavęs už Detroito Kovą su kartimi peršoko 10'9" (3,28 m.), pagerindamas netik J. Kudoko geriausią tremties pasekmę jauniams — 10' (3,05 m.), bet ir Alg. Grajausko dar iš 1948 m. užsilikusią vyrų pasekmę — 3,20 m.

Clevelandietė Nijolė Gelazytė šuolyje į aukštį peršoko 4'8 1/4" (1,43 m.), tuomi pagerindama E. Bazėnaitę (Waterbury, Gintaras) ir O. Vėlyvaitę (Toronto Mytis) priklausiusią geriausią tremties pasekmę moterims bei mergaitėms — 4'7" (1,40 m.), pasiekta 1957 m.

Taipogi clevelandietis Algirdas Modestavičius pasiekė geriausią tremties pasekmę jaunių leties metu nusiųdęs 172'10 1/2" (52,69 m.). Senoji pasekmė priklausė tikrai clevelandiečiui A. Šalteniui 52.11 m. pasiekta 1953 m.

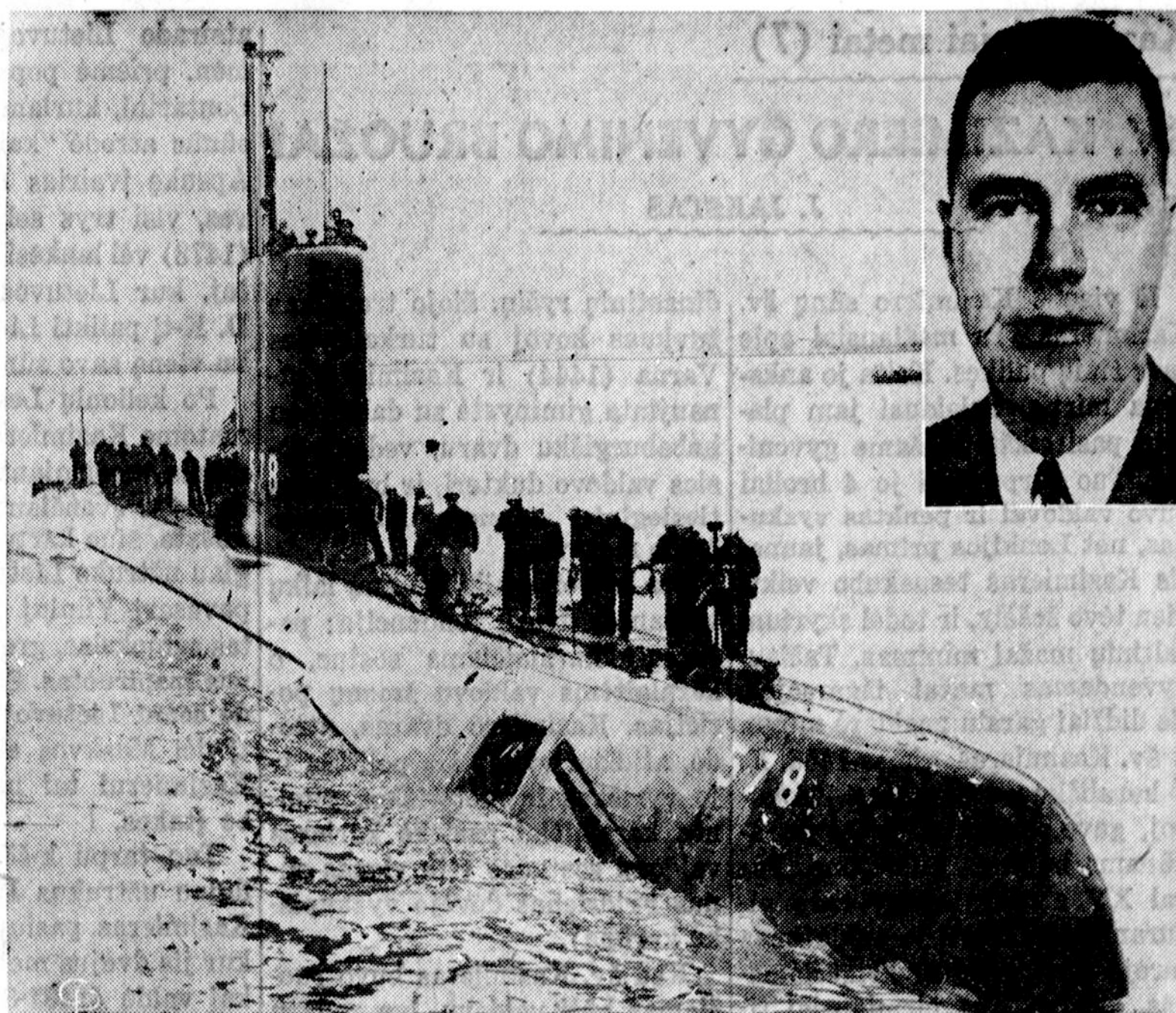
St. Juodvalkytė (Clevelando žaibas) pagerino š. Amerikos Lietuvių Sporto Sąjungos moterų rutulio rekordą, nustūmusi 37'1 1/2" (11,32 m.). Senas rekordas priklausė jai pačiai — 36'9" (11,21 m.).

Clevelando LSK žaibo moterų 4x60 m. estafetės komanda — A. Karaliūtė, St. Juodvalkytė, R. Besperaitytė ir I. Besperaitytė prabėgė rekordiniu SALS Sąjungos laiku — 33,4 sek. Senas rekordas buvo 34,2 sek., pasiekta lietuvių rinktinės per šiuometų pabaltiečių pirmenybes Chicagoje.

Chicagoje Dalia Navickaitė mergaičių klasėje nustūmė rutulį 29'11" (9,12 m.), pagerindama savo pačios šiais metais pasiektą SALS S-gos rekordą.

Taipogi naują SALS S-gos rekordą mergaičių klasėje pasiekė Irena Besperaitytė (Clevelando žaibas) 75 yd. prabėgusi per 9,5 sek., pagerindama savo pačios pasekmę.

Chicagoje Rita Šileikytė numetė ietį 77'9" (23,70 m.) oficialiai.

Antanas JAV povandeninis laivas Skate atliko kelionę per šiaurės Ašigalį po ledynų dangą. Žygiui vadovavo James F. Calvert (viršuj kampe) iš Clevelando. Skate kelionę pradėjo iš New London ir ašigalį perkirto priešinga kryptimi, negu Nautilus.

liai užfiksuoja pirmąjį SALS S-gos šios rungties rekordą mergaičių klasėje.

Gausus prieauglis duoda vilčių atečiai. Jaunių klasėje, šalia šuolininko A. Modestavičiaus (žaibas) ir sprinterio J. Meškauskos (Neries) dar išskirtinas visapusiškas V. Venslauskas (žaibas) pasiekęs 20' ribą šuolyje į tolį bei turįs gerų duomenų sprintuose ir kliūtiname bėgime.

Šuolininkai su kartimi, broliai Karosai (Kovas), ir sprinteris V. Šlapelis (žaibas), yra taipogi verti dėmesio. Gerą įspūdį padarė jaunieji Detroito Kovo 1000 m. bėgikai S. Damušis ir Pabiržis, tiek savo išvaizda tiek ir bėgimu, turį tipiškus ilgesnių nuotolių bėgikų duomenis. Mėtytose, išskyrus ietį, nesimatinė nė vieno geresnių duomenų turinčio sportininko. Klubams tektų susirūpinti paieškoti "stambesnio kalibro" vyrų.

Mergaičių klasėje buvo gausu dalyvių ir entuziastų. Bėgikė I. Besperaitytė (žaibas) pataisiusi savo stilių ir sistematingiau pabrėžusi turi duomenų pasiekti tikrai gerų pasekmių. Taipogi pažymėtina jos jaunesnėji sesuo Regina — gabi šuolininkė, R. Šileikytė (Neries) — sprinterė ir šuolininkė į tolį, N. Gelazytė — šuolininkė į aukštį, bei metikės — D. Navickaitė (Neries) ir Ambrazavičiūtė (žaibas). Gausu žaibo jaunesniųjų mergaičių būrys neabejotinai garantuoja klubui stiprų prieauglį.

Kitiems klubams atvykus tik su dalimi savo sportininkų Clevelando LSK žaibas su didele persvara išėjo pirmenybių klubinių nugalėtojas, surinkęs 188 taškus, kartu laimėdamas ir FASK-to perėinamąją taurę, įsteigtą 1954 m., kurią iki šiol laikė Chicago Neries. Antroje vietoje liko Chicago Neries — 52 taškai ir trečioje vietoje — Detroito Kovas su 51 tašku.

Techniškos pasekmės

Vyrams: 100 m. — Č. Nainys (žaibas) 11,4 sek., M. Motiejūnas (ž) 11,6 sek.

I tolį — A. Modestavičius (ž) 20'4" (6,20 m.), M. Motiejūnas (ž) 20'2 1/2".

Jauniams: 100 yd. — J. Meškauskas (Neries) 11,0 sek., Šlapelis (ž) 11,0 sek.

220 yd. — J. Meškauskas (N) 24,2 sek., V. Venslauskas (ž) 24,5 sek.

1000 m. — S. Damušis (Kovas) 5:10,6 min., Pabiržis (K) 3:11,0 min.

70 yd. kliūtinis — V. Venslauskas (ž) 10,8 sek., V. Stankevičius (ž) 11,2 sek.

I tolį — A. Modestavičius (ž) 19'8" (6,00 m.), V. Venslauskas (ž) 19'7 1/2" (5,99 m.).

I aukštį — A. Modestavičius (ž) 5'10 1/4" (1,785 m.), V. Stankevičius (ž) 5'1 1/4".

Su kartimi — Em. Karosas (K) 10'9" (3,28 m.), Eug. Karo-

sas (K) 9'3" (2,82 m.).

Trisluolis — A. Modestavičius (ž) 39'8" (12,10 m.), V. Stankevičius (ž) 37'8 1/2".

Diskas — V. Venslauskas (ž) 106'8 1/2", A. Modestavičius (ž) 103'1 1/2".

Ietis — A. Modestavičius (ž) 172'10 1/2" (52,69 m.), G. Neimanas (ž) 144'9 1/2".

Moterų klasė

60 m. — I. Besperaitytė (ž) 8,5 sek., R. Šileikytė (N) 8,7 sek.

Rutulys — St. Juodvalkytė (ž) 37'1 1/2" (11,32 m.), D. Navickaitė (N) 29'11" (9,12 m.).

Diskas — St. Juodvalkytė (ž) 86'3 1/2", D. Navickaitė (N) 68'7 1/2".

Ietis — St. Juodvalkytė (ž) 75'4", R. Besperaitytė (ž) 66'10".

4x60 m. estafetė — žaibas I (A. Karaliūtė, St. Juodvalkytė, R. Besperaitytė, I. Besperaitytė) 33,4 sek.

Neries (T. Urbonaitė, D. Navickaitė, D. Čekienė, R. Šileikytė) 34,1.

Žaibas II (N. Gelazytė, I. Beržinskaitė, L. Obelenytė, L. Juodytė) 35,6 sek.

Mergaičių klasė

50 yd. — I. Besperaitytė (ž) 6,6 sek., R. Besperaitytė (ž) 6,8 sek.

75 yd. — I. Besperaitytė (ž) 9,5 sek., R. Šileikytė (N) 9,9 sek.

I tolį — R. Besperaitytė (ž) 14'7" (4,45 m.), R. Šileikytė (N) 13'7".

I aukštį — N. Gelazytė (ž) 4'8 1/4" (1,43 m.), R. Besperaitytė (ž) 4'6" (1,37 m.).

Rutulys — D. Navickaitė (N) 29'10 1/2" (9,11 m.), V. Ambrazavičiūtė (ž) 27".

Diskas — D. Navickaitė (N) 69'4", V. Ambrazavičiūtė (ž) 68'2 1/2".

Ietis — R. Šileikytė (N) 77'9" (23,70 m.), R. Besperaitytė 62'4".

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5,00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.

the MAY CO'S 2 BASEMENT stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

PRASIDEDA ŠIANDIEN 9:30

ABIEJOSE MŪSŲ RUSIO KRAUTUVĖSE

IŠPARDAVIMŲ IŠPARDAVIMAS

ŠIMTAI VERTINGŲ DALYKŲ ABIEJOSE MŪSŲ PILNOSE RUSIO KRAUTUVĖSE! APSIPIRKITE SAVO NAMAMS... SAVO ŠEIMAI IR SAU... IR SUTAUPYKITE!

KRAUTUVĖS ATDAROS ŠIANDIEN: Mieste iki 9 p. m. ir Heights iki 9:30 p. m.

Išpardavimas... tas pinigų taupymo išpardavimas, kurių tūkstančiai šiaurės Rytų Ohio pirkėjų laukia. Kiekvienas skyrius mūsų abiejoje rusio krautuvėse pasiruošęs parduoti tūkstančius prekių, ir tokių, kurių jums reikia ateinantiesiems sezonams. Vaikų rūbai, moterų ir panelių reikmenys, vyrų ir berniukų reikmenys ir rūbai. Batai... galanterija ir papildomi dalykai... grindų uždengimai ir užuolaidos... baldai ir namų reikmenys... medžiagos... Visi yra įskaityti į pinigų taupymą ir parduodami žemom kainom. Ateikite anksti... pasilikite ilgai!... Žiūrėkite Išpardavimo ženklų kiekviename skyriuje ir pamatysite kiek jūs sutaupysit.

Ir — Eagle Stamps dar deda daugiau prie jūsų sutaupymo... The May Co.'s vėsios rusio krautuvės.

Mieste ir On the Heights

OHIO VALSTYBINIAI UNIVERSITETAI

Ohio universitetų pareigūnai jau ruošiasi naujų studentų su- tikimui universitetuose. Patikimi skaičiai rodo, kad naujų studentų skaičius šiemet pakils 7.5%. Bendras studentų skaičius pakils 3.7%. Iš viso apie 115,000 studentų šį rudenį lan- kys Ohio kolegijas ir universite- tus.

Didelį rūpestį pareigūnams ke- lia 1960 ar 1961 metai. Tuo me- tu Antrojo Pasaulinio karo (ka- da gimimai buvo pagausėję) vai- kai pasieks studentų amžių. Da- bar jie jau yra perpildę gimnazi- jas, ir nesitikima jų sutalpinti universitetuose.

Nelauktas rezultatas yra duo- menys, rodantys, kad valstybi- niai universitetai laukia mažes- nio procentinio naujų studentų pakilimo, negu privačios insti- tucijos.

Ši padėtis yra keista, nes šeši valstybiniai universitetai pagal Ohio įstatymą turi priimti bet kurį Ohio gimnazijos abiturien- tą.

Iš kitos pusės, tas įstatymas sukelia eilę kitų problemų. Daug studentų neprisitaiko mokslo ly- giui, apleidžia universitetus, pa- likdami pusiau tuščias klases ir bendrabučius. Miami Universite- to studentų skaičius, pavyzdžiui, krito nuo 5,872 spalio mėnesyje iki 5,539 vasario mėnesyje.

Milžiniškas Ohio State Univer- sity priims beveik ketvirtadalį visų Ohio studentų. Šį rudenį šis milžinas turės 23,000 studen- tų!

Kitų valstybinių universitetų skaičiai skelbiami žemiau. Kent State University turės dar 2,500 ekstra studentų savo pagalbi- nuose skyriuose, įskaitant pati naująsias — Ashtabula.

Studentų skaičius Ohio vals- tybiniuose universitetuose:

	1958 m.	1957 m.
Bowling Green	5,000	4,796
Central State	1,352	1,302
Kent	6,500	6,266
Miami	6,290	5,872
Ohio State	23,000	22,615
Ohio University	7,300	7,190

Paruosė KG

LABAI PRIEINAMA KAINA PARDUODAMAS DABARTINIS DIRVOS NAMAS.

tinkas atidaryti kokiai nors dirb- tuvei ar krautuvei. Ypač tinka vyresniai amžiaus šeimai, kuri nori tame pačiame name gyventi ir turėti savo įmonę ar prekybą. Viršų yra 6 didelių kambarių butas. Taip pat, šalia krautuves, pirmame aukšte, lengvai galima įrengti nedidelį, dviejų kamba- rių butą. Lygiai ir antram auk- ste lengva perskirti jį du pelnin- gus butus.

Saukiet Dirva telefonu HE 1-6344.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas dar- bas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

Šaukite Mr. NORBUTAS
406 Citizens Bldg.
Main 1-5252
850 Euclid Avenue
Namių telefonas TU 6-1149

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite... PASLĖPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

- Galite girdėti su ABIEM ausim.
- Jokio guziko ausyje. Jokio šniūro.
- Jokio specialių prietaisų už ausies.
- Duoda high fidelity girdėjimą.
- Stipri hearing aid paslėpta akinintose. Beveik nematoma triūbele nuneša gar- sų ausį.
- Nieko paslėpta plaukuose ar rūbuose.

Duodama KNYGA NEMOKAMAI supa- žindina su visais atskubėjusiais naujais patogumais geresniam girdėjimui ir to- aparo paslėpimo, neįmanomo iki dabar, užkietę, pašaukite, ar rašykite šiandien.

Atsiųskite man nemokamai knygelę apie Beltone Hearing Glasses.

Pavardė
Adresas:

Clevelande APYLINKĖSE

Naujosios lietuvių parapijos mokyklos statyba jau pradėta

Jos projekto autorius, kaip ir prieš kelius metus pastatytosios bažnyčios, yra archit. S. Kudo- kas. Statybos darbus vykdo inž. J. Augustinavičius.

Mokyklos seselėms namų ir kitų pastatų statyba kaštuosian- ti virš \$600,000. Mokykloje bus 13 klasių, 900 žmonių salė, už- kandinė ir kt.

Apie mokyklos statybą ir jos darbų vykdytojus, gražų straips- nį praėjusią savaitę atspaudė Plain Dealer.

Skautų Tautinien Stovyklon

Highland Recreation Area par- ke iš Clevelando išvyko 40 Ne- ringos t. skaučių ir 50 Pilėnų t. skautų. Keliauta automobiliais, kuriuos parūpino sk. tėvai ir rė- mėjai, ir autobusu, nes kartu rei- kėjo pervežti bendrasis stovykli- nis inventorių. Autobusu kelia- vusius globojo sktn. inž. V. Ci- vinskas. Pilėnų t. vienetus TS globoja sktn. B. Rėkus. Vytai- tės vadovauja vyr. vlt. Alg. Garlauskas, o jūrų skautams vair. R. Dumbrys. Stovykloje iš Clevelando atvykusius stovyk- lautojus pasitiko ten jau visą savaitę vykdę paruošiamuosius darbus 8 pionieriai — DLK Vy- tauto dr-vės skautai.

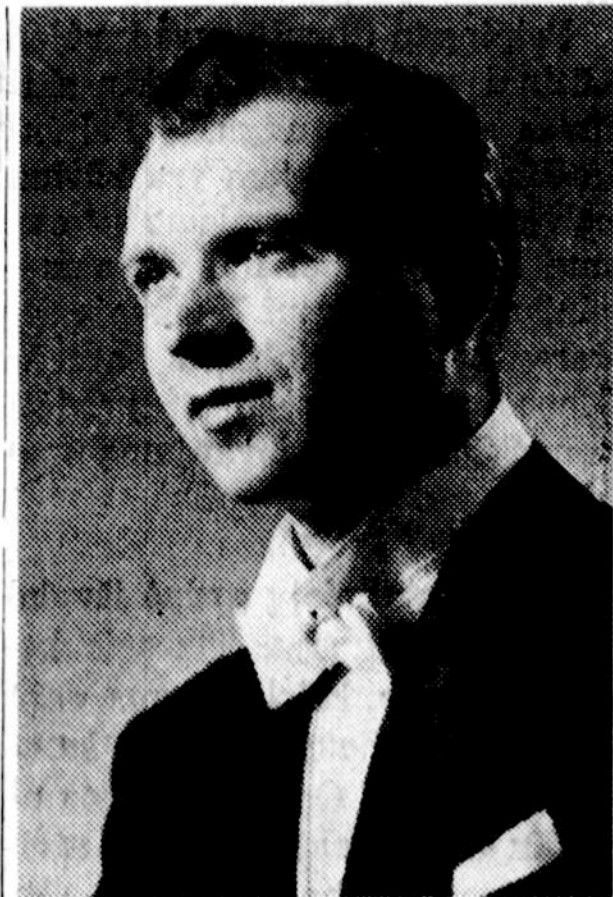
Jaunųjų menininkų koncertas
Neo-Lituanijos rengiamas Ji- nos Varytės ir Antano Smetonos koncertas įvyksta Severance Chamber Music Hall, 11101 Eu- clid Avenue, rugsėjo 7 d. 7 val. 30 minučių. Pakvietimai į šį kon- certą gaunami pas korp. pirmi- ninką Cezarį Modestavičių, p. Jo- kubaitienę ir kitus platintojus.

Kongresmanė Frances P. Bolton, kaip mums praneša, rūpinasi, kad priimant naują Income Tax sumąžinimą, namų savininkams mokesčiai nebūtų apdedama \$500 suma, skirta namo remon- tui.

MOSŲ SPECIALYBĖ

Vaisių siuntimas į užsie- nius. Mūsų sandėliai yra pil- ni, ir užsakymai greit iš- pildomi. Kainos visiems pri- einamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

Jonas Vaznelis

dainuos Mefisto rolę Fausto ope- ros pastatyme Clevelande, rug- sėjo mėn. 13 dieną. Šis jaunas dainininkas, gana trumpu laiku spėjo puikiai užsirekomenduoti ne tik lietuvių, bet ir amerikie- čių tarpe. Šalia lietuvių operos Chicagoje, jis priklauso ir Chi- cago Lyric Opera Co.

L. V. S. Ramovės gegužinė
ruošiamą sekmadienį, rugpjūčio 24 d. Neurų ūkyje. Pradžią 12 val. Visi kviečiami dalyvauti.

Parduodamas namas
2 šeimų, prieinama kaina. Tarp Care ir Glass Ave., 1153 East 63 St. Telefonas UT 1-0485.

Išnuomojamas kambarys
East Cleveland. 1/2 bloko nuo Rapid Transit. Kambarys su privilegijom. \$8 savaitėi. Saukti vakarais — UL 1-5288.

Išnuomojamas 5 k. butas, antram aukšte, yra garažas. kreiptis: 552 E. 117 St. GL 1-2480

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai at- siuntė šias aukas:

Kezenius L., Cleveland	\$1.00
Zykus Ad., Cleveland	 2.00
Kukarskas J., Baltimore	 1.00
Juodvalkis J., Rochester	 1.00
Veitas R. M., Cleveland	 2.00
Rukuiža A., Berwyn	 2.00
Brailiulis Vl., Cleveland	 2.00

Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra- kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo. ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

J. P. MULL-MULIOLIS
Seniausia lietuviška namų pirkimo-pardavimo agentūra Clevelande
6606 Superior

Eddy Rd. — St. Clair rajone
Vienos šeimos 3 mieg. gerame stovyje viduje ir iš lauko.
2 šeimų po 5 didelius kamba- rius, labai gerame stovyje.

Šv. Jurgio parapijoje
2 šeimų po 5 kamb., didelis sklypas, nėra garažų. \$11,900.
3 šeimų E. 66 gatvė. \$11,900.
3 šeimų 6-4-3, garažas, gražus sklypas.

Šv. Kazimiero parapijoje
Labai švarus ir gerame stovy- je 6 kamb. namas. \$8,700.

Bratenahl

Puikus mūrinis vienos šeimos namas, daug kambarių, garažai gražus ir didelis sklypas, priei- nama kaina.

Bendradarbis
Algimantas Dailidė
UT 1-2345 HE 1-8516

640 E. 117 ST.

Geras namas gyvenimui ir pa- jamoms. 4 did. kambariai pir- mam aukšte. 3 dideli kamb. ir vonia antram aukšte. Įrengtas kamb. trečiam. Moderni virtuvė, naujas gaso šild., gražus sklypas. Lietuvių ir slovenų kaiminystė.

Ray Hook, Broker

MU 1-6654. (64) EV 1-5578 UL 1-1570

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRA
DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO
RAGANŲ MEDŽIONĖS
KRONIKA

PARAŠĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.
Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

GERIAUSI IDAINAVIMAI ČIURLIONIO ANSAMBLIO IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Linelius roviau; Ar aš ne vyšnelė; Eikime mudu abudu; Sėjau rūtą; Tykiai, tykiai Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankėj; Pie- menėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevėlis; Kas bernelio sumis- lyta.

KAINA \$10.00

VINCES JONUŠKAITĖS IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Kur prapuolė tas kelelis; Viešpaties pasaulis; Oj ant kalno; Mėlyni varpeliai; Plaukia antelė; Pasakykit; Aš per naktį; Eisk karvute; Oj kas sodai; Ar atminsi; Anoj pusėj marelų; Už augstųjų kalvelių; Spragilų daina; Ma- no gimtinė.

KAINA \$8.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKSTELIS

DIRVA
1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti pro- fesines korteles, įvairias blankas, va- karams biuletus, vestuvių pakvieti- mus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūnčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietu- vą ir visas Rusijos sritis, apmo- kant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jei- gu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių. Maistą kar- tu su rūbai siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit savo brangių siun- tinių į neaiškias, siūlančias tar- pininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siun- čia su Inturisto galiojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilninių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios pre- kės parduodamos siuntėjams sa- vikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd.
Kampas Superior ir E. 71st St.
Tel.: UT 1-0836

I šiaurę nuo St. Clair,
East 125 gatvės rajone,
GERAS VIENOS ŠEIMOS NAMAS

4 miegamieji, gaso pečius, gara- žas, arti autobusų linijos. Prašo \$12,500.

Turime ir daugiau gerų pirk- nių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ
Wm. T. Byrne — Real Estate
1535 Hayden Ave. MU 1-6100
ar namuose KE 1-4080

JUOZO KAMAČIO IR JONO BALEIKOS, ST. CLAIR SHOE STORE,

12915 St. Clair Ave.
Batų ir odos parduotuvė, dide- lis batų pasirinkimas ir žemes- nės kainos negu kitur.
Siuntimui į Europą duodama nuolaida.
Batų taisyimas paimamos ir pristatomos į namus be mokes- čio.
Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.
Telefonas: GL 1-5875, buto — GA 1-7658.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisyimas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip- kitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvai- riuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgicio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvis ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savoys savuose namuose. Klubas turi įvades garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radio valandėles. Visą laiką veikia televizijos apa- ratas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksate, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

EDDY IR ST. CLAIR RAJONE

Geras 4 šeimų namas. Gaso šild. Ramioje vietoje.
Tame pačiame rajone turime dviejų ir vienos šeimos namų.

RAY NAUSNERIS.
Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
11809 St. Clair
UL 1-3919 LI 1-9216

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvai- rių naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.
J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas pa- dengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naujai prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAIŠYMAS

Mašinų viršaus taisyimas ir dažymas; motorų, stab- džų patikrinimas ir taisy- mas, greičio dėžės ir kt. ma- šinos dalių dėjimas.
Parduodami amžini aku- muliatoriai.
24 hours towing.
Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.
Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSO 1-6344, Redaktorius Balya GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kai ligonis tebeserga išgąsčiu

Žvilgsnis į P. Grigaitis laikyseną Amerikos Liet. Kongrese ir po kongreso skelbiant rašinius Naujienose

KESTUTIS KRIAUNYS

Pijus Grigaitis "Naujienose" vis dar tebeserga išgąsčiu, Grigaitis ir jo bendrą patirtį Bostone įvykusiame Lietuvos Kongrese, kuriame, be iki šiol tokiomis progomis buvusių panegirikų ALTo trijulėi, iš lietuvių visuomenės prasiveržė sveikos ir konstruktyvios kritikos mintys. Prasiveržė pasiūlymai geresnei ALTo organizacijai ir jo sekmingesnei veiklai, apjungiančiai didesnius lietuvių sluoksnius ir nashiau vykdančiai Lietuvos laisvinimo darbą.

P. Grigaitis, užuot išsiklausęs lietuvių visuomenės balsą ir išjautęs į jos patriotines nuotakas, — tas, atrodo, save demokratu laikanti žmogus, ypač dar visuomenės veikėjui, yra privalomas, — elgiasi tik pagal savo įgeidžius: vienbalsiai Kongreso priimtusius nutarimus nukliai į patamsi, tuo norėdamas ir toliau "tvarkyti" ALTo reikalus, kaip jam ir jo trijulės bendram patogu ir naudinga. Iškraipo faktus ir net savo kongrese pasakytus žodžius, siekdamas apgauti lietuvių visuomenę. Griebiasi insinucijų kitų srovių asmenų atžvilgiu.

Rengimo komisijos pirmininkas atspėjo daugumos nuomonę

"Naujienose" (liepos 14 ir 15 d. numeruose) tūlas P. G. (matyt, pats Pijus Grigaitis!), informuodamas lietuvių visuomenę apie tai "Kas atsitiko?" Bostono Kongrese, iškraipydamas faktus bei savaip juos interpretuodamas, visų pirma su pasipiktinimu daro nepagrįstų priekaištų Rengimo Komisijos pirmininkui Matjoshkai, kad jis "... nesitenkino įprastu tokiomis atvejais žodžiu, bet perskaitė visą savo partinės grupės (tautininkų) programą, nors jį turėjo kalbėti komisijos vardu, sudarytos iš skirtingų atstovų".

Šis Grigaitis priekaištas visiškai nepagrįstas. Viena, Grigaitis neturi nė formalinės, nė moralinės teisės nustatyti, kaip turėjo kalbėti Rengimo Komisijos pirmininkas. Antra, p. Matjoshkos sveikinimo žodyje pareikštos mintys susilaukė visuotinio pritarimo Kongreso dalyviuose, kurių, ir Grigaitis sutiks, ne visi buvo tautininkai, ir vienbalsiai buvo priimtos, kaip Kongreso nutarimai. Gailla tik, kad Grigaitis vienbalsius kongreso nutarimus slepia nuo lietuvių visuomenės, matyt, norėdamas juos ignoruoti ir toliau, kaip pataptasis "demokratas", elgtis ir "veikti", kaip jam naudingiau ir patogiau.

Pijus Grigaitis, matyt, neapsižiūrėjęs, Lietuvių Kongreso nutarimus padaro tautininkų programa. Jei p. Matjoshkos sveikinimo žodyje pareikštos mintys būtų buvusios tik tautininkų programa, sunku tikėti, kad šis Kongresas būtų vienbalsiai priėmęs. Tos mintys buvo ne vien Matjoshkos ir jo grupės, bet lietuvių visuomenės atstovų neabejotinos daugumos nusistatymas, kurio tik P. Grigaitis ir jo trijulės bendrai vis dar nenori pripažinti. Tai tikrai būdinga apraška.

Reikalauja ko statutas nenumato

Pijus Grigaitis didžiai nepatenkintas, kad Kongreso metu buvo siūlomas rinkti Kongreso prezidentas. Pasak Grigaitis, "... pirmininkavimas turėjo būti perduotas ALTo vadovybei..."

Tokio perdavimo ALTo statutas nenumato. Todėl kiekvienam aišku, kad Kongresas yra kompetingas išrinkti sau prezidentą, ir joks P. Grigaitis neturi teisės šią Kongreso kompetenciją suspenduoti savo trijulės naudai ir garbei. Kodėl gi demokratijos deklamatorius P. Grigaitis nenori jos praktiškai vykdyti, kodėl jis taip bijo rinkimų, kurie demokratijoje sistemoje yra būtini daugumos valiai išaiškinti ir jos sprendimams vien ar kitu klausimu padaryti? Ypač toji baimė darosi dar įtartinė, kai rinkimų nedraudžia net "grigaitinis" ALTo statutas.

Dešimt kartų girdėta pranešimą išsklausius

Grigaitis jaudinasi, kad jo "pranešimo" nepagyrė Dr. P. Vileišis, o priešingai — jį kiek kritiškiau vertino ir atkreipė dėmesį į pranešėjo neprotiškumą ir neatsargius pareiškimus, ir čia at Dr. Vileišio kritišką pastabas nepagrįstai vadina demagogija. Jei jau kalbėti apie demagogiją, tai visų pirma šis terminas turėtų būti taikomas ne Dr. Vileišio pastaboms, bet P. Grigaitis "pranešimui".

Vadinamasis P. Grigaitis pranešimas buvo mažų mažiausia jau dešimt kartų girdėtas ir visiems iki gyvo kaulo įgijęs. Tai seniai P. Grigaitis sekamoji pasaka, kraunanti daugiausia nepelnytus laurus ant jo trijulės galvų, pilna prieštaravimų ir nesamonių, šį kartą visiškai neparuošta, sekanti dalykus, kurie su ALTo veikla nieko bendro neturėjo ir neturi, tik vienoj kitoj vietoj teuzgriebianti šį tą iš ALTo darbų. Kongresas tikėjosi ir laukė iš ALTo vadovybės ne senų pasakų, ne savęs adoracijų, ne kreivai ir išpuštai atvaizduojamų kai kurių faktų, bet tikrai atliktų darbų konkrečios ir objektyvios apžvalgos, apimančios 1953-1958 metų laikotarpį, be P. Grigaitis "pipirų" ir kitų "pranešimų" autorius neturi jokio pagrindo nė pykti, nė rūgėti, kad jis susilaukė iš Kongreso dalyvių, jų skaičiuje ir iš Dr. Vileišio, kritiškesnio įvertinimo ir rimtesnių pastabų vietoj geistos panegirikos. Be reikalo P. Grigaitis ryžtasi kai ką įtikinti, kad Kongreso dalyvių dalis, patys siekdami valdžios, kaltinę senąją "valdžią", kad ji būtų "nuverstą".

Kongresas "valdžios" nevertė, bet smerkė trijulės savauklę ir netvarką, stebėjosi tokiu ALTo vadovybės nepasiruošimu rimtam reikalui, tokiais išsirusiais "pranešimais", kaip P. Grigaitis ir p. Viniko. Kodėl gi Kongresas nepadarė jokių rimtesnių pastabų dėl M. Vaidylos pranešimo? Reikalas paprastas ir aiškus — Vaidylos finansinis pranešimas (nors nepakankamai detalus) buvo tinkamai paruoštas.

Matyt, ir pats "pranešimo"

autorius P. Grigaitis nėra patenkintas Kongrese sekta savo pasaka, nes "Naujienose" jau mėginama ją keisti, "reformuoti".

P. Grigaitis Kongrese teigė, kad aukštąs Valstybės Departamento pareigūnas, kviečiamas į ALTo suvažiavimą ir ta proga suruoštą priėmimą Washington, jį paklauso: kas ten dalyvaus — seni Amerikos lietuviai ar "dipukai"? Pas pirmuosius jis galįs atsilankyti, bet pas antruosius — ne. Tačiau "Naujienose" šį Grigaitis demagogiją mėginama išreikšti kitais žodžiais, suteikiant jai jau patikimą prasmę: rašoma jau nebe apie senus Amerikos lietuvius ir "dipukus", bet apie "piliečių ir nepiliečių organizacijas".

Jei P. Grigaitis būtų taip kalbėjęs, kaip jo "Naujienos" šiuo klausimu rašo — niekas dėl šitos distinkcijos nebūtų jaudinęs, nes jį kiekvienam yra suprantama, logiška, ir tą "esminių skirtumą" visi suvokia.

Mums atrodo, kad kyla, kurį P. Grigaitis ir jo "Naujienos" samoningai varo tarp senųjų ir naujųjų Amerikos lietuvių ateivių, nėra naudingas jokiam lietuviškam reikalui — ne Lietuvos laisvinimui, ne pačios lietuviybės gajumui. Jei iš to yra šiosios tokios naudos, tai tik pačiam P. Grigaitiui. Jis, matyt, trokšta, kad jam patogi ir naudinga padėtis Amerikos Lietuvių Taryboje ir kitose lietuviškose organizacijose tęstųsi kiek galint ilgiau, šito tikslo siekdamas, jis su savo "Naujienomis" aukoja lietuvių vengybę, pūdydamas senesnius lietuvių ateivių su naujaisiais, griebiasi neleistinų priemonių tarpgrupinėje veikloje (provokacijų, insinucijų, šmeižto) ir pačia jo taip dažnai deklamuojama demokratija saikuoja savo naudingumą ir patogumą sau.

Kada pranešimo daryti ateina nepasiruošęs pranešėjas

P. Grigaitis "Naujienos", vaizduodamas Kongreso "faktus", turbūt, arčiausia teisybės prieina, aprašydamas M. Viniko išprovokuotą incidentą. Tačiau ir čia neapšėina be "grigaitiškos" interpretacijos.

Visų pirma tenka pasakyti, kad M. Vinikas pranešimo, kokio Kongresas laukė iš izdo globėjų, visai nedarė, o sekė paprasta pasaka, girdamas P. Grigaitis ir jo trijulės bendrus. Bet ir tai pasakai, pasirodo, buvo nepasi-

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

Chruščiovo ir Maoetungo susitikimas Peipinge įvyko, vos tik pasibaigus aštuonias savaites trukusiai karinės strategijos konferencijai, kurioje dalyvavo apie 1,000 raudonosios Kinijos karinių vadų.

Pasitarimų metu Chruščiovas sutikęs Maoetungui duoti: 1. daugiau ginklų, gal net ir atominių; 2. daugiau įrengimų, kad Kinija pati galėtų statydintis savus atominius reaktorius ir sput-

ruošęs. Todėl paleido į Kongreso dalyvius neapgalvotų ir neatsakingų samprotavimų, įžeidžiančių nusipelnusių asmenį.

Suprantama, dalis Kongreso dalyvių turėjo reaguoti. Garbingo, jau mirusio ir savo garbės ginti nebegalinčio asmens vardą gindami, į M. Viniko įžeidimus reagojo V. Šimkus, Dr. Br. Nemickas ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas E. Bartkus.

P. Grigaitis rūstauja tik dėl fakto, kad buvo reaguota į įžeidimus, bet tiems, kurie reagojo, jokių priekaištų padaryti negali, nes jie buvo pakankamai santūrūs ir nieko neįžeidinėjo.

P. Grigaitis, iš esmės negalėdamas daug ką prikišti dėl šio reaguojimo į M. Viniko padarytą įžeidimą, užleidžia tūlą A. Papievi (1958. VII. 30 d. "Naujienos"), kad šis "atsiskaitytų" socializmo "demokratijos" vardu su trijulės neklausniais žmonėmis, grasindamas tautininkams ir frontininkams atstatytoje demokratijoje Lietuvoje pabrukti "... peilį po kaklu". (Ir Stalino veiklos pirmieji "žygiai" prasiėjo nuo "peilio po kaklu", vėliau jie išstobulėjo ir milijonus nekaltų žmonių, jų tarpe ir keltą tūkstančių lietuvių, pasiuntė į aną pasaulį).

Be grasinimo pabrukti "... peilį po kaklu", ir A. Papievis iš esmės nieko negali prikišti reaguotojams ir neteisinti įžeidimo. Todėl jis metasi visiškai kiton pusėn ir ima dėstyti M. Viniko nuopelnus.

Mes hesikšiname į M. Viniko nuopelnus ir nemanome jų neigti, ne pasisavinti. M. Viniko nuopelnai yra atskira tema ir apie juos A. Papievis gali kalbėti ir rašyti kiek tinkamas jo kokių nors sukurtųjų progą. Bet gi M. Viniko nuopelnai toli gražu dar nėra pagrindas jam ką nors įžeidinėti ir jo įžeidimams pateisinti.

Jei kalbėtume apie dabartinę M. Viniko veiklą, tai noromis nenoromis turėtume pasakyti, kad ji savo metodika yra labai panaši į P. Grigaitis "veiklą" — visoms priemonėmis išlaikyti turimą postą.

(Bus daugiau)

nikus; 3. laisvesnes rankas veikti Azijoje, kaip specialioje interesų zonoje; 4. vietą bet kurioj būsimoj viršūnių konferencijoj; 5. lygias teises su Maskva, apsprendžiant komunistinės veiklos strategiją.

Vos tik Chruščiovui grįžus Maskvon, buvęs suauktas nepaprastai partijos CK posėdis. Debatai nusitęsę gana ilgai, kol komitetas patvirtinęs Chruščiovo pranešimą. Chruščiovas savo vietą išlaikė, tačiau jo pozicijos smarkiai susilpnėjo.

Prancūzų žvalgybos duomenimis, Maoetungo nepasitenkinimas Chruščiovu pradėjo didėti. Rusijai sutikus dalyvauti Ženevos pasitarimuose dėl atominių bandymų, tačiau galutinai jo kantrybė pasibaikusi, kai Chruščiovas nepajėgęs įpirsti Maoetungo į tuo metu projektuotą viršūnių konferenciją.

Peipingan Chruščiovas turėjęs būtinai vykdyti, kad neįvyktų skilimas su Maoetungu. O Peipingo-Moskvos ašis jam yra būtina sąlyga, ne tik komunizmo stiprumui išlaikyti, bet ir savo asmeniniam pirmavimui Maskvoje užgarantuoti. Priešingu atveju Maoetungas galėjęs pradėti remti Suslovo vadovaujamą opoziciją.

Lenkų stalinistų grupė išvyko atostogų į Rusiją. Tikrasis kelionės tikslas, kaip manoma, esąs gauti Kremliaus paramą kampanijai prieš Gomulkos programą ir gal net patį Gomulką ateinančiame CK posėdyje.

Vid. Rytų krizė paskatino naftos kompanijas ieškoti naujų šaltinių į vakarus nuo Suez. Vienuoilika įvairių bendrovių, įskaitant 8 amerikines, pradėjo bandomuosius žemės gręžimus Libijoje. Iš 16 jau spėtų išgręžti šulinių nafta rasta tik viename. Tolesniems bandymams asignuota 56 mil. dolerių.

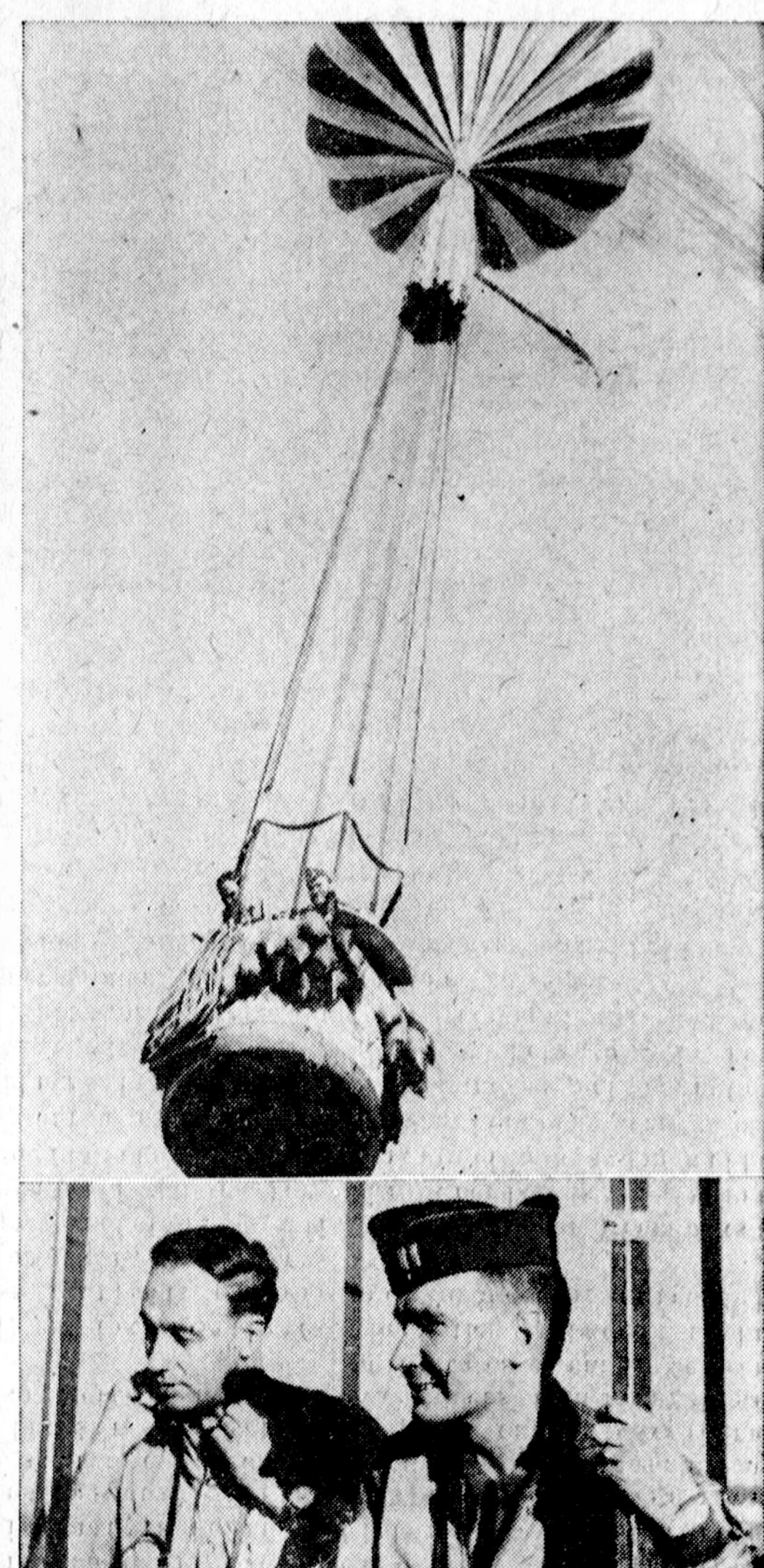
Vis daugiau arabų šeichų atvyksta gydytis į Vieną. Tačiau ne gydytojais čion traukia turtinuosius naftos valdovus, o neaiški ateitis. Jie krauja savo vertes ir Vienos seifus arba investuoja į pramonę.

Dalis britų, ypač darbiečių, spaudos labai rėmė Chruščiovo pasiūlymus dėl viršūnių konferencijos ir barė JAV, kam ši nesiskubinant jų tuoj pat priimti. Kai Chruščiovas po susitikimo su Maoetungu staiga savo pasiūlymų atsisakė, Londono darbiečių "Daily Mirror" pirmame puslapyje įdėjo Chruščiovo fotografiją ir dar didesnę, pusę puslapio užimančią, antraštę: "Chruščiovas apsisukavilno!"

NORINTIEJI VASAROTI

savininku Stasio Lūšo ir Brutenio L. Veito vasarvietėje, kuri randasi saulėtame Cape Code, kreipiasi sekančiu adresu:

Colonial Inn
Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.

Mokslininką Otto Winzen (kairėje) ir aviacijos kpt. G. Schock, atliekant bandymus prieš projektuojamą kilimą į 100,000 pėdų aukštį medicininiams tyrimėjimams, ištiko nelaimė: balionui po bandymo leidžiantis, maždaug 125 pėdų aukšty atsikabino gondola, ir abu tyrinėtojai, nukritę žemėn, sunkiai susižeidė.

CHICAGO IR CICERO

• Inž. Eugenijus Bartkus, ALT S-gos pirmininkas, išvyksta atostogų į pietinę Kaliforniją ir Meksiką. Grįš atgal apie pirmą rugšėjo, Eugenijus turėjo sunkią vasarą. Jis organizavo (žinoma, daug tautininkų turėjo) Lietuvių Tautinį kongresą. Vėliau aktyviai dalyvavo ALTo kongrese. Q svarbiausia, žinoma, turėjo atlikti savo pareigas toje bendrovėje, kur jis yra vyriausio inžinieriaus pavaduotojas. Dirvos korespondentui Eugenijus Bartkus šitaip pasakė: "Ką mūsų bendrovė padarė per vasarą, iš to mes gyvename ir turime darbo per visus metus. Taigi vasarą yra didžiausioji darbytė mūsų. Daug kas iš Dirvos skaitytojų klausia, kokią darbą faktiškai dirba Eugenijus Bartkus, Meissner ir Co. bendrovėje."

Padėtis yra tokia. Bendrovės vyriausias inžinierius paruošia bendrus projektus. Gi inž. Bartkus — jo pavaduotojas — turi tuos projektus įvykdyti. Bartkus turi įgaliojimus samdyti ir atleisti jo darbui reikalingus ir nebereikalingus inžinierius. Tokių inžinierių Bartkus šiuo metu turi 160. Dabar inž. Bartkus (daro tokių statybų planus, kurių įvykdymas (pastatymas) sieks apie 90 milijonų dolerių. Iš to, turbūt, galima spręsti apie inž. Bartkaus darbą, teises ir pareigas.

• Juozas Bačiūnas pažadėjo gražiai patalpinti savo vasarvietę Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrių rajoninį suvažiavimą. Tada įvyks jau daugiau į rudenį. Suvažiavimo iniciatoriai yra Chicago ir Cicero skyriai. Tai yra inž. Bakšys ir inž. Variakojis. Ten dalyvaus Detroit, Cleveland ir Omaha (Nebraska) skyriai. Gal dalyvaus ir daugiau. Paašikės vėliau. Tokie suvažiavimai pas Bačiūną paprastai būna malonūs ir visuomeniškai naudingi. Tautininkai laukia.

• Kur inž. Jonas Variakojis? Jis yra ALT S-gos Cicero skyriaus pirmininkas. Dirvos korespondentas negali jo "sugauti" — negali sužinoti, kokie Cicero skyriaus planai ir darbai. Variakojis vis dirba ir dirba bendrovėje, Paklausia patį Eugenijų Bart-

ky. (Jis yra Variakojis "bosas").

Juokais pasakė: "Variakojis perka žemės Virginijos valstybėje". Pasirodo ten, kalnuose, statomas "superhighway", o Variakojis turi paruošti žemės matavimo duomenis, ir tai atlikti reikia labai skubiai.

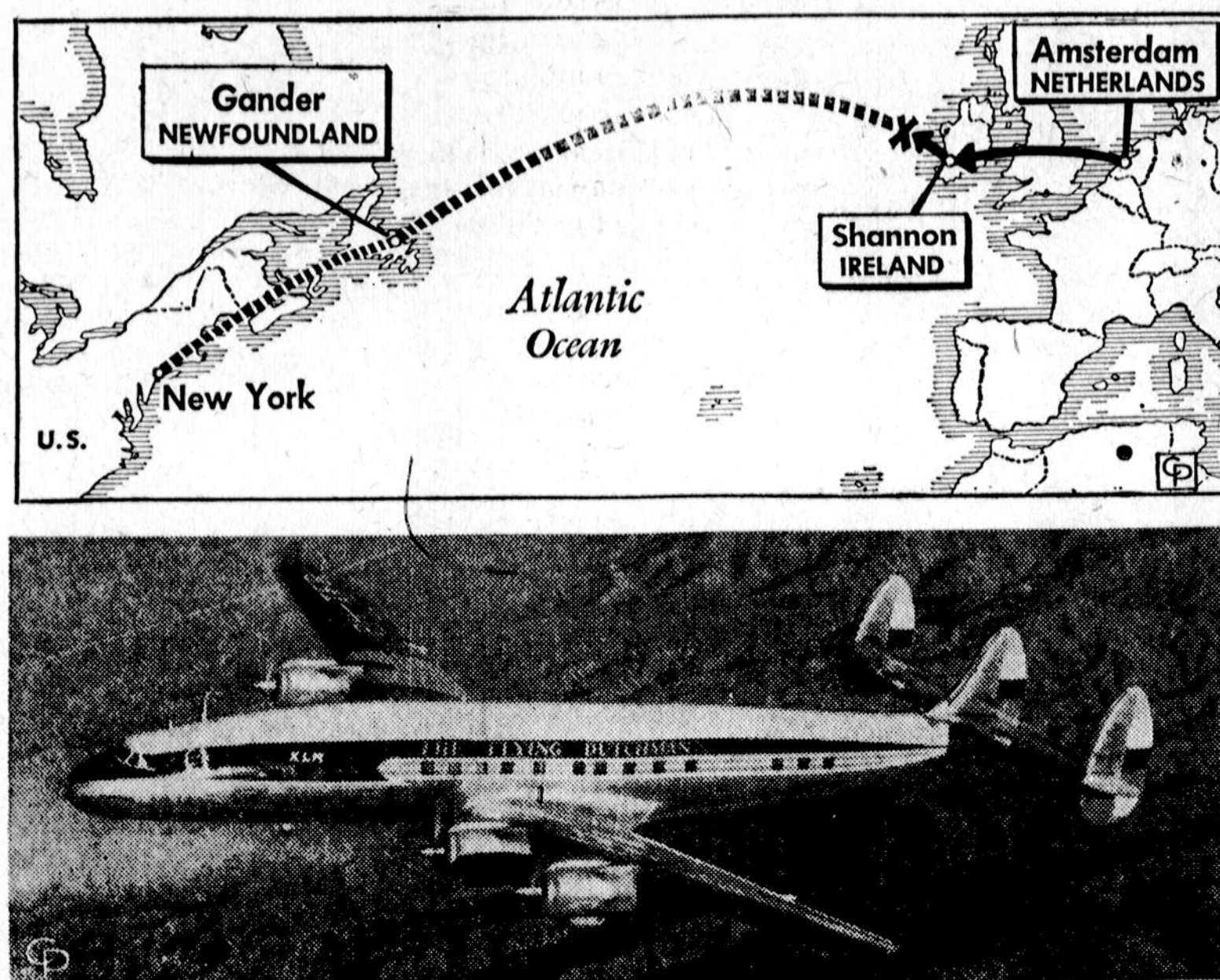
• Pulk. Jonas Švedas, padjas Kultūros Fondo pirmininkas, jau baigia sukiesti savo valdybos narius. Jų tarpe yra Dr. Asoklis, Kreivėnas, Maldeikis, Končius, Naudzius, Sruoga. Dar stinga keleto narių. Tie visi švedo pakviestieji nariai turės būti dar Centro Valdybos patvirtinti. Girdėti, kad tas patvirtinimas galįs užtrukti net keletą savaičių. Švedas nekantrauja ir šaukia faktiškai dirba Eugenijus Bartkus, Meissner ir Co. bendrovėje.

• Kviečia — kai ateina pyksta. Visa Amerikos lietuvių spauda pilna gaudžių dejavimų, kad lietuviškas jaunimas, ypač čia baigęs aukštuosius mokslus, nutolsta ir žūsta lietuvių. Net kongresai šaukiami tas, kad nutolę inžinierių talka) daro tokių statybų planus, kurių įvykdymas (pastatymas) sieks apie 90 milijonų dolerių. Iš to, turbūt, galima spręsti apie inž. Bartkaus darbą, teises ir pareigas.

• Gera naujiena korespondentams. Sužinota, kad Altas laikas nuo laiko apmoka vieno dienraščio korespondentą ir net redaktorį, jei jie ką nors gero apie Altą parašo. Gal tas apmokėjimas ir neblogas dalykas, bet kodėl gi tik vieno dienraščio?

• The Republican Party of Cicero adresas yra toks: 5623 West Cermak Road, Cicero 50, Illinois. Keletas ciceriečių teiravosi — todėl ir duodu.

Julius Šakelė

KLM, olandų transatlantinio susisiekimo bendrovės, Super Constellation tipo lėktuvas su 99 keleiviais nukrito į Atlantą (kryželis žemėlapyje apytikriai rodo nukritimo vietą) ir visi keleiviai žuvo. Nelaimės priežastis ligi šiol dar neišaiškinta.